

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Стенограма пленарного засідання

1 лютого 2022 року

Київ 2022

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Стенограма пленарного засідання

1 лютого 2022 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 1 лютого 2022 року)

Відкриття сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання	...6
Виступ Президента України Зеленського В.О.	...6
Виступ Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О.	...9
Заяви депутатських фракцій та груп:	
«Партія «За майбутнє», «Батьківщина»	...12
«Опозиційна платформа – За життя», «Європейська солідарність»	...14
«Слуга народу», «Голос»	...15
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій та груп	...17
Відхилення проекту Постанови «Про порядок денний сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...24
Голосування про включення законопроектів до порядку денного	...30
Прийняття Постанови «Про внесення зміни до пункту 1 Постанови Верховної Ради України від 1 грудня 2021 року № 1919-ІХ «Про присудження щорічної Премії Верховної Ради України найкращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, за 2021 рік»	...38
Відхилення проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 26.01.2022 про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо особливостей застосування переговорної процедури закупівлі»	...43

Прийняття рішення про включення до порядку денного та розгляд законопроектів	...48
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо розширення можливостей для трансформації освітньої мережі та захисту прав учасників освітнього процесу»	...48
Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності»	...56
Оголошення про вихід народного депутата Олега Воронька зі складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу»	...62
Прийняття Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим»	...62
Прийняття Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконного та неефективного проведення органами державної влади, органами місцевого самоврядування заходів щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції земельних відносин (земельної децентралізації)»	...69
Прийняття Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування вбивства судді Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області Лободенка Олександра Станіславовича та міського голови міста Кременчука Полтавської області Бабаєва Олега Мейдановича – кримінальне провадження № 12014170110000192, внесене до ЄРДР 11.02.2014»	...74

Відхилення проекту Закону «Про вихід України з Протоколу про затвердження Положення про порядок організації і проведення спільних антитерористичних заходів на територіях держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав»

...77

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
1 лютого 2022 року, 10 година 3 хвилини*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день, шановні народні депутати та гості Верховної Ради України! Прошу народних депутатів підготуватися до реєстрації. Нагадую, після початку реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» та тримати ці дві кнопки одночасно до кінця реєстрації.

Шановні народні депутати, готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 269 народних депутатів України.

Шановні народні депутати та гості Верховної Ради України! До залу засідань Верховної Ради України запрошується Президент України Володимир Олександрович Зеленський. Прошу привітати Президента України *(Оплески)*.

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати та гості Верховної Ради України! В урочистому засіданні сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання беруть участь – Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України, керівники центральних органів виконавчої влади України, керівники судової гілки влади, посадові особи, яких Верховна Рада України обирає, призначає і надає згоду на призначення на посаду, інші вищі посадові особи органів державної влади України, представники засобів масової інформації, глави дипломатичних представництв іноземних держав та керівники представництв міжнародних організацій, акредитованих в Україні, а також інші офіційні особи *(Оплески)*.

Шановні народні депутати та гості Верховної Ради України! Відповідно до статті 83 Конституції України сьома сесія Верховної Ради України дев'ятого скликання оголошується відкритою.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні народні депутати та гості Верховної Ради України, до слова запрошується Президент України Володимир Олександрович Зеленський *(Оплески)*.

ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.О., Президент України. Дуже дякую. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні гості та присутні на засіданні!

Дорогі громадяни України! Вітаю всіх з відкриттям сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання і дуже хочу, аби в перший день другого місяця три гілки влади і четверта – влада, увімкнувши всі п'ять, навіть дуже важливе шосте відчуття, усвідомили слово, яке часто чули, рідко досягали і дуже гостро потребуємо – це єдність. Єдність всіх, завжди і в усьому, насамперед у сприйнятті нашого сьогодення, а головне – майбутнього нашої держави, наших поколінь.

Ми маємо бути єдиними в боротьбі за життя та здоров'я. Легший перебіг хвороби, менше госпіталізованих українців, менше померлих – це результат єдності 15 мільйонів громадян України, які отримали два щеплення. Я їм дуже вдячний. Єдність влади вчора під час ухвалення бюджету – це вдвічі більша зарплата для медиків. Єдність влади сьогодні – це нормальне проходження нових хвиль, достатнє забезпечення ліжками, киснем, мільярди гривень «Підтримки» й мільйони громадян, які нею скористалися.

Панове народні депутати, хочу вам подякувати, що підтримали цю програму. Дуже дякую (*Оплески*).

Важлива єдність у справах, але сьогодні вона потрібна і у словах. Саме у словах, єдність в інформаційному полі, у розумінні засобів масової інформації своєї відповідальності у часи, коли медіаполе – це нове поле битви, новини – це нова зброя, а будь-які повідомлення, особливо побудовані на анонімних джерелах, мають реальний і великий вплив на психіку громадян, на нашу державу, особливо – на економіку.

У цьому контексті я щиро дякую громадянам України і представникам бізнесу, які були єдиними і не піддавалися «вірусу паніки». Наша економіка стабілізується. У фінансовій системі все під контролем. Надходження до бюджету в січні перевиконано на 7 мільярдів (*Оплески*). Курс гривні на сьогодні, слава Богу, вже стабілізувався і вчора зміцнився на 30 копійок. Поступово повертаємося до стабільного, запланованого курсу. Майже тиждень на міжнародних фінансових ринках триває позитивна динаміка щодо наших облігацій – їх котирування повертається на попередній рівень. Тож фінансовий світ оцінює майбутнє в Україні з оптимізмом.

Аналогічні оцінки щодо опалювального сезону: в Україні достатньо запасів газу та вугілля. Уперше в історії Україна використовує весь державний потенціал атомної енергетики. Уперше за роки незалежності працюють всі енергоблоки АЕС (*Оплески*).

Золотовалютні резерви України залишаються на рекордному рівні. Це захищає від різних коливань і зміцнює економічний імунітет, так само як і сигнали про готовність надання фінансової підтримки Україні, які ми чуємо від наших партнерів, і за що я дякую Євросоюзу, лідерам багатьох європейських держав, Сполученим Штатам Америки, Канаді, усім, хто незабаром буде готовий оголосити не просто слова, а подібні рішення.

Зовнішня підтримка України єднає майже весь світ. Ми ж маємо бути єдиними у внутрішній політиці. Можна бути в опозиції до влади, не можна бути

в опозиції до України. Можна мати різні погляди, але щодо однієї мети – зміцнення держави Україна, а не особистого рейтингу. Можна зневажати монобільшість, уряд, Президента, але не можна зневажати власний народ, сіяти паніку, щоб збирати політичні плоди, тримати людей в тривозі, тримати на вулиці в мінус, щоб отримати свої плюси (*Оплески*).

Нам також потрібна внутрішня єдність щодо зовнішніх справ. Минулого тижня я провів розмови з лідерами Європейської ради, Литви, Азербайджану, Франції, Сполучених Штатів Америки, зустрівся з послами країн G7, представниками ООН, НАТО, ЄС, Міжнародного валютного фонду, ОБСЄ. Загалом це 80 представників іноземних держав та міжнародних організацій, які єдині щодо підтримки нашої держави.

Єдність розблокувала Нормандський формат, показала готовність до діалогу, дала надію на деескалацію та мирне врегулювання. Уперше з 2019 року усі чотири сторони погодили спільну підсумкову заяву. Ми активно працюємо, щоб у найближчі дні узгодити дату наступної зустрічі радників у Берліні, де, сподіваюся, буде домовленість щодо зустрічі лідерів «нормандської четвірки».

Учора, за нашої з Президентом Республіки Польща Анджеєм Дудою ініціативи, відбулася зустріч міністрів України та Республіки Польща. Ми досягли взаємовигідних домовленостей у сфері торгівлі, інвестицій, перевезень, транзиту товарів. Цього тижня до Києва прибудуть прем'єр-міністри Великої Британії, Польщі, Нідерландів, Президент Туреччини. Така інтенсивність візитів – це серйозний чинник стабілізації ситуації всередині нашої держави. Чутки, плітки, прогнози експертів, великих блогерів і Ванги не справдилися (*Оплески*). Ніхто не вирішує нашу долю за нашими спинами, всі їдуть до нас – це дуже важливо. Нам готові підставити плече, а не підніжку. Це дуже важливо, за це ми вдячні нашим партнерам.

Ми створюємо новий формат політичної співпраці у Європі між Україною, Великою Британією та Польщею. Ми забезпечуємо для нашої держави гарантії фінансової стійкості, готуємося надати потужний економічний сигнал, підписати Угоду про зону вільної торгівлі між Україною та Турецькою Республікою вже упродовж цих двох днів. Наші групи працюють, і я впевнений, що ми про все домовимося. Дипломатична підтримка України з 2014 року найбільша, безумовна та продовжує зберігатися. Військово-технічна допомога України з 2014 року – найбільша, безцінна й продовжує надходити, а головна філософія України незмінна, і ми продовжуємо її дотримуватися. Вона проста і зрозуміла: ми цінуємо підтримку всіх, ми розраховуємо тільки на себе, ми – сильна країна, у нас прекрасні дипломати, кращі за них лише наші військові, ми маємо захищати тих, хто захищає нас. Слава Україні! (*Оплески*).

І саме для цього, зокрема, розроблено указ Президента України щодо зміцнення обороноздатності держави і підвищення привабливості військової служби. Цим указом передбачено збільшення грошового забезпечення усіх військових до рівня не нижче трьох мінімальних заробітних плат; перехід України до засад професійної армії; збільшення терміну дії контрактів; розробка концепції житлового забезпечення військовослужбовців, ветеранів і членів їхніх

сімей; систему кар'єрного зростання офіцерів, а також збільшення протягом наступних трьох років чисельності Збройних Сил України на 100 тисяч осіб професійної армії, створення додаткових 20 бригад Збройних Сил України.

Цей указ – це старт переходу України на професійну армію. Цей указ – не тому, що «скоро війна», це я кажу для всіх, цей указ для того, щоб скоро й надалі був мир – мир в Україні. І цей указ я з радістю підписую у вашій присутності (*Оплески*).

Шановні громадяни України! Якщо ми хочемо, щоб нас поважали, давайте передусім поважати самих себе. Важливо не те, що скажуть про нас інші, а те, як ми сприймаємо себе, не те, як хтось сприймає нас, а те, ким насамперед ми є. Завжди і в усьому ми маємо сподіватися лише на власні сили. У нашої Батьківщини, дійсно, є багато друзів, і ми їм ще раз вдячні, але у друзів є своя Батьківщина, не забувайте про це. Тож ніхто крім нас не побудує України, не захистить України, не збереже, не підніме вгору України. Ми маємо розраховувати тільки на себе.

Давайте пригадаємо, у вирішальні миті історії нашої держави, ми здобували визначні перемоги саме власними силами завдяки власній волі, українському духу, незламності, гордості та гідності. Коли Україна відновлювала незалежність, відстоювала нашу свободу на барикадах, захищала себе в окопах силами своїх захисників, силами своїх добровольців, силами своїх волонтерів, силами своїх громадян – громадян України.

Давайте цінувати себе, любити себе, не прагнути сподобатися комусь, думати, що про нас скажуть наші нащадки, а не чийсь політики. Неможливо сподобатися всім, коли щиро відстоюєш свої національні інтереси. Отже, одне виключає інше. Варто зрозуміти, що для нас важливіше. Впевнений, відповідь для всіх очевидна, давайте доведемо тепер це нашими діями.

Дякую. Слава Україні! (*Оплески*).

Дуже дякую.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати! Шановні гості Верховної Ради України! До слова запрошується Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук (*Оплески*).

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України. Шановний пане Президенте! Шановні народні депутати! Шановний Прем'єр-міністре! Шановні члени уряду! Шановні гості Верховної Ради України! Відкриваючи цю сесію, хочу подякувати всім за спільну плідну роботу впродовж попередньої сесії та побажати кожному з нас єдності, сил і наснаги на новий сесійний період.

Без перебільшення, ми можемо відчувати, що перебуваємо на зламі історичних подій, які ще мають бути належним чином оцінені часом. Тому від усвідомлення відповідальності кожного з нас, від прагнення боротися за ідеали, за незалежну Україну та від відданості своєму народу залежить багато. Ми постали перед новими, невідомими раніше викликами, щодо яких часто не маємо готових рецептів, тому повинні напрацьовувати відповідні рішення разом і в цьому залі. Але ми точно йдемо вперед.

І попри те, що Російська Федерація своєю агресією хоче перешкодити нашим планам, хочу зазначити, що ми впевнені у своїй єдності, згуртованості, ідентичності та незворотному виборі українського народу щодо власної державності та європейського курсу.

Ми шануємо нашу минувшину, але ми робимо все, щоб вибудувати країну майбутнього. Ми керуємося конституційним принципом найбільш важливим, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, свобода і недоторканість є вищими соціальними цінностями. Ми нікому не дамо ставити під сумнів наш суверенітет, нашу територіальну цілісність, а також право вибирати свої напрями розвитку. Настав час усвідомити, що Україна сьогодні є форпостом не тільки європейських цінностей, а й світового цивілізаційного вибору в цілому.

Саме тому і Президент України, і Верховна Рада, і уряд, і органи місцевого самоврядування разом працюють задля внутрішнього розвитку України та посилюють міжнародну співпрацю у протистоянні російській агресії.

Принагідно хочу висловити слова щирої вдячності нашим партнерам, які надали і продовжують надавати Україні безпекову і фінансову допомоги, – Сполученим Штатам Америки, Сполученому Королівству Великої Британії та Північної Ірландії, Канаді, Республіці Польща, Турецькій Республіці, Чеській Республіці, Литві, Латвії, Естонії та багатьом іншим країнам, що сьогодні солідаризуються з Україною.

Водночас Верховна Рада робить і робитиме все від неї залежне, щоб запити і легітимізація цієї допомоги були своєчасними, достатніми та необхідними задля того, щоб забезпечити життя, здоров'я громадян України, збереження незалежності та територіальної цілісності держави.

Активні зусилля, що здійснюємо ми та наші партнери, дають тверду надію, що дипломатія здатна зупинити загрози, які створює Російська Федерація для України. Нас не повинні заколисувати останні заяви, що лунають з Москви. Звичайно, нам було приємно чути, що Росія не має і ніколи не мала наміру нападати на Україну, якби не те, що та ж Росія створила останню кризу своїми ультиматумами, якби не те, що з Кремля постійно лунають заклики про єдиний народ, якби не гібридна війна, яка триває в Україні вже вісім років, якби не продовжувалося накопичення російських військ на кордонах нашої країни і ще дуже багато таких «якби».

Разом з тим у Європі та світі зросло розуміння щодо ролі, яку відіграє Україна для стабільності та безпеки на континенті. Це стало результатом і нашої з вами парламентської дипломатії, ми повинні її розвивати. Чим більше наших

колег-парламентарів у всіх країнах світу розумітимуть нашу реальність та наші наміри, тим стабільніше буде наш розвиток. Ми повинні дбати про стратегічні партнерства, які сьогодні підтримують довіру до нас, а також створювати нові.

Розвиток політичного діалогу з державами світу, а також співробітництво в рамках Парламентського комітету асоціації, Парламентської асамблеї НАТО, Парламентської асамблеї ОБСЄ, Парламентської асамблеї Ради Європи, співпраця з Європейським парламентом є актуальними як ніколи. Але цього річ ми прагнемо розвивати й інші парламентські формати, зокрема парламентський вимір Кримської платформи.

Важливу роль слід віднести також і в діяльності парламенту щодо побудови глибинної демократичної держави в Україні. Незалежність гілок влади у державі, судова влада, яка викликає довіру у громадян та іноземних інвесторів, – усе це стане запорукою нашої економічної стабільності.

Попередня сесія парламенту ознаменувалася прийняттям важливих законів. Так нам вдалося запровадити та врегулювати ряд фінансових механізмів для економічного розвитку держави, індустриальні парки, спрощення отримання кредитів малим та середнім фермерам, податкові стимули для ІТ-індустрії, запровадження медіації, забезпечення участі громадян у прийнятті державних рішень, службу військового капеланства, вдосконалити порядок використання прикордонниками бойової техніки. Це далеко невичерпний перелік того, що ми вже зробили в цьому залі.

Але на цьому ми не плануємо зупинятися. Протягом сьомої сесії парламент продовжуватиме роботу над запровадженням важливих для суспільства реформ. Зокрема, йдеться про підсилення обороноздатності нашої країни, підтримку та розвиток української армії, українських медиків, українських вчителів, чесну і справедливую пенсійну реформу, реформу децентралізації, реформу містобудування, встановлення єдиних правил правотворчої діяльності, антикорупційну стратегію, запровадження економічного паспорта українця, посилення народовладдя, розвиток інфраструктурних об'єктів, діджиталізацію. Це далеко неповний список того, що ми плануємо на цю сесію.

Звісно, викликів багато, але кожен народний депутат і Верховна Рада в цілому залишаються відданими тим словам присяги, яку ми всі разом проголошували в цьому залі.

Завершити свій виступ я хотів би словами великого українця Михайла Грушевського, портрет якого висить першим в плеяді керівників парламенту на стіні, повз яку ми проходимо щодня. Він 104 роки тому написав: «Добре робити історію важливіше, ніж гарно писати її».

Дуже хочу, щоб ми це усвідомили. Не забуваймо про це і сьогодні.
Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати! Давайте подякуємо Президенту України, Кабінету Міністрів на чолі з Прем'єр-міністром України та всім, хто брав участь у відкритті сьомої сесії Верховної Ради України (*Оплески*).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, продовжуємо нашу роботу. Сьогодні день народження нашого колеги від фракції «Слуга народу» народного депутата Анатолія Дмитровича Остапенка. Давайте його привітаємо, побажаємо міцного здоров'я, наснаги та звитяжної праці на благо України та українського народу (*Оплески*).

Від депутатської групи «Партія «За майбутнє» та фракції «Батьківщина» надійшли заяви з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Ігор Гузь. Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). Слава Україні! Шановні друзі, ми, українські парламентарі, хочемо щиро подякувати кожній країні, яка в тяжкий для нашої держави час не залишилася осторонь, а головне – допомагає нашій державі зброєю для того, аби окупант знав: ми будемо зустрічати його в кожному селі, в кожному районі і в кожному місті! Кожна країна, яка сьогодні протягує руку допомоги – це наші браття і сестри.

Щиро дякуємо вам! (*Оплески*).

АЛЕКСІЙЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Сьогодні з цієї трибуни ми хочемо подякувати кожному президенту, кожному керівнику уряду, кожному громадянину тих країн, які висловили, підтримали, стали пліч-о-пліч з нашим народом і показали, що сьогодні сформована сильна антипутінська коаліція. Сьогодні всі зрозуміли і підтримали те, що ми маємо ворога з чіткою назвою – Російська Федерація.

Дякуємо цим країнам за ту непосильну підтримку, за ту військову допомогу, яка сьогодні надається Україні.

Дякуємо вам! Україна завжди пам'ятатиме вашу підтримку!

Спасибі (*Оплески*).

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Сьогодні над Україною нависла небезпека, і ті країни, народи, парламенти, уряди, які стоять поруч з нами, заслуговують на велику подяку і повагу. Ви захищаєте не просто Україну, а мир в усьому світі. Ви протистоїте величезній загрозі, яку несе путінський кремлівський режим, і ви відстоюєте право кожного народу обирати свій шлях на європейську та євроатлантичну інтеграцію.

Як співголова групи з міжпарламентських зв'язків з Канадою особливо хочу подякувати Канаді за послідовну підтримку України, за програму UNIFIER, за всі зусилля, які робляться для того, щоб Україна була незалежною державою.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). We thank all our partners, who stand side by side with us in countering Moscow aggression and the Moscow invasion. We thank you for understanding and spreading the word, trying to rebuild the Soviet empire, poses a threat not only to Ukrainian territorial integrity and sovereignty but also to democracy, human rights, and international security. We have to protect them. So together we stand! Together we are strong! (*Шум у залі*).

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я дуже просив би українською. Переклад робиться, будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). It is popular to say that Ukraine is like Afghanistan. No, it is not. For centuries we were fighting for our independence. And now we are staying by our Ukrainian armed forces ready to protect our families and land. Thank you (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, українською. Ні, українською мовою, будь ласка, в парламенті послуговуватися.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава! Слава Україні! Героям слава! Слава Україні! Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я все-таки звертаюся до всіх виступаючих у залі з проханням. Думаю, для того щоб підняти нас і українську мову, давайте її продукувати світу, а вони вже якось перекладуть.

Дякую.

Шановні колеги, бачу, від двох фракцій – «Опозиційна платформа – За життя» та «Європейська солідарність» надійшла ще заява з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Хто доповідає?

Дмитре Олександровичу, будь ласка. Воронько?

Народний депутат Воронько. Будь ласка.

ВОРОНЬКО О.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ми в цьому залі два з половиною роки тому склали присягу народного депутата України. Для мене, як і для всіх депутатів-мажоритарників, ця присяга мала особисту спрямованість: ми присягали ще й нашим виборцям, землякам, які довірили нам насамперед відстоювати їхні інтереси. І саме це найголовніше наше завдання.

Але за два з половиною роки ідеали парламентської більшості зразка 2019 року стрімко деградували аж до кримінального переслідування тих депутатів, які мають сміливість висловлювати незгоду з політикою Банкової (*Оплески*). Влада почала цькувати депутатів, які мають власну точку зору щодо того, що насправді відбувається в країні, тиснути на тих, хто вирішив підтримати об'єднання «Розумна політика», і хто вважає за потрібне голосувати так, як вимагає совість, а не так, як хочуть в Офісі Президента.

Мені не соромно перед виборцями за мої голосування проти законопроектів. А саме: проти бездумного розпродажу української землі – червоною, проти легалізації грального бізнесу – червоною, проти зрадницького звільнення Голови парламенту (*Оплески*). А після мого вступу до команди Разумкова в Офісі Президента геть зовсім знесло дах: одночасні обшуки о сьомій годині ранку в п'ятницю із залученням озброєних спецпризначенців у мене дома, у мого сина, у моїх родичів, друзів. Це просто акція залякування незгодних з Банковою депутатів монобільшості.

Замість того щоб займатися нацбезпекою, Офіс Президента влаштовує переслідування політичних опонентів. Це ознака слабкості, беспорядності та агонії влади. Монополія в бізнесі – це проблема, а монополія у владі – це узурпація і це точно крок у прірву. Не треба тягнути у прірву всю країну! Ми всі присягали народу України, а не Офісу Президента... (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, надійшла ще одна заява від фракцій «Слуга народу» та «Голос» з вимогою оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається народному депутату Умерову. Я правильно розумію... Ми пройдемо спочатку всі виступи, тоді надамо вам слово з процедури (*Шум у залі*).

Шановні колеги, в нас є інші колеги, які записалися на виступи.

Хто виступатиме? У мене написано – Умеров і Мезенцева. Так? Фракції «Слуга народу» та «Голос». Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, українці! Сьогодні ми одягнуті у творіння відомого українського митця Сергія Майдукова. Він створив даний символ для того, щоб розповісти всім українцям, які про це ще не знають, але впевнені, що знають, усьому світу про те, що сьогодні на незаконно окупованих територіях українського Криму та в тюрмах Росії утримують 121 людину – українців, кримських татар.

Ми розуміємо, що наші зусилля на дипломатичній арені постійно є продуктом прекрасних резолюцій, за які голосують і в ПАРЄ, і в ОБСЄ, і нас підтримує вся спільнота. Але нашим обов'язком є нагадувати про це, знати і пам'ятати кожне прізвище, знати ці історії.

Передаю слово Рустему Умерову.

УМЄРОВ Р.Е., секретар Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні колеги! На футболках, що вам сьогодні роздали, імена українських політв'язнів, яких незаконно позбавили свободи в тимчасово окупованому Криму. За кожним прізвищем політв'язнів – їхні сім'ї, дружини, матері, діти, на яких вони роками чекають.

В одному зі своїх перших листів з ув'язнення Наріман Джелал написав, що у нього немає жодних ілюзій щодо Росії та їхнього режиму. Але я впевнений, що у нього є віра в те, що ми докладаємо всіх зусиль, щоб повернути його та 120 наших громадян додому. Дуже символічно, що Наріман сьогодні продовжує боротьбу в тій самій камері, в якій колись незаконно утримували нашого колегу по парламенту Ахтема Чийгоза. Сьогодні Ахтем відстоює інтереси України, Криму та кримських татар, зокрема і на міжнародній арені. Впевнений, скоро голос Нарімана знову лунатиме голосно в боротьбі за права кримськотатарського народу.

Коли ти ув'язнений ворогом без доступу до оперативних новин та перебуваєш під постійним тиском окупантів, кожна звістка про акцію підтримки з Києва чи будь-якого іншого міста – важливий сигнал, що за твоє звільнення

борються, про тебе не забули та всіма правовими та дипломатичними шляхами намагаються повернути додому. Таких сигналів, як сьогоднішня акція підтримки, має бути більше та частіше.

Щиро дякуємо тим, хто підтримує, щоб наших політв'язнів звільнили з полону.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

З процедури Ар'єв. Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Ви були цілком праві, коли сказали, що ведення засідань Верховної Ради і виступи мають бути українською мовою. Але це, вибачте, формальний підхід, тому що формально не можна навіть протягом одного виступу передавати слово іншому – це з формальної точки зору.

Проте іноді можуть бути винятки, такі як зараз, коли ми дякуємо нашим партнерам. Тоді з трибуни Верховної Ради може пролувати й англійська мова як мова подяки нашим колегам, партнерам, тим, хто сьогодні захищає Україну набагато краще, ніж робить це, на превеликий жаль, нинішня влада.

Сьогодні ми мали б подякувати їм належним чином, щоб вони почули це і зрозуміли на пряму.

Давайте без формальних підходів іноді розуміти, зокрема певний момент і його нюанси.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Оскільки ви звернулися до мене, дозвольте, відреагую. Справа в тому, що мене дивує, коли до України приїжджають з місією послы і так далі, вони всі намагаються вчити українську мову і послуговуватися нею (*Оплески*). Думаю, вони демонструють найкращий приклад того, що розуміють нас.

А нам в парламенті, який називається Верховна Рада України, треба забезпечити насамперед функціонування державної мови. Давайте докладемо до цього всіх зусиль.

Дякую (*Оплески*).

Шановні колеги, сьогодні... Перепрошую, хотів ще раз Остапенка привітати з днем народження. Давайте ще раз привітаємо пана Остапенка (*Оплески*).

Відповідно до статті 25 Регламенту у вівторок ми маємо до 30 хвилин для стислих виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп з внесенням пропозицій, оголошенням заяв, повідомлень.

Прошу представників депутатських фракцій та груп записатися на виступи.

Слово надається народному депутату України Шахову Сергію Володимировичу, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

Кулініч Олег Іванович. Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні виборці! Головна тема, що сьогодні обговорюється в суспільстві, – це небезпека на наших кордонах. Тому в даній ситуації дуже важливо, щоб всі політичні сили об'єдналися навколо захисту нашої держави і продемонстрували справжній патріотизм, а всі гілки влади працювали злагоджено і професійно. Саме це необхідно нашим громадянам для збереження спокою та стабільності в Україні.

Ще одне дуже важливе питання, яке хотів би сьогодні озвучити, – це енергетична безпека. Особливо непокоїть бізнес – величезний тариф на електроенергію для промисловості. Тариф майже 6 гривень за кіловат створює практично нереальні умови для роботи, і це при тому, що ціна на електроенергію на ринку «на добу наперед» (РДН) становить 2 гривні. Відповідно виникає питання до НКРЕКП: чому для обленерго створюються такі умови, за яких дозволяється заробляти, коли вбивається промисловість країни? До того ж в умовах російської агресії нам потрібна жива, працююча економіка. Досить того, що панічна ситуація прямо відображається на курсі національної валюти і наших економічних процесах. Тому ми звертаємося до керівництва держави з проханням розібратися і врегулювати цю ганебну ситуацію.

Ще одне дуже болюче питання – продовольча безпека держави. Останні зміни в агроподаткуванні призвели до виключення виробників птиці з платників єдиного сільськогосподарського податку. Хоча наша депутатська група наполягала, що цього не треба робити.

З 1 січня поточного року птахівництво позбавлене спрощеної системи оподаткування. Це означає, що всі підприємства, які займаються птахівництвом, повинні будуть перейти на загальну систему оподаткування, або виділити птахівництво в окремі підрозділи і сплачувати податок на прибуток.

Але у більшості аграріїв змішана система виробництва: тваринництво і рослинництво функціонують разом. Окремо виділяти птицю для них є абсолютно нерентабельним. Ймовірніше, вони просто закриють цей напрям, що призведе до серйозних негативних наслідків: по-перше, це скорочення робочих місць, особливо в сільській місцевості; по-друге, це скорочення молодняка птиці

на селі. А сільське населення саме навесні закуповує його для ведення домашнього господарства. Ми вже й так імпортуємо молоко і м'ясо, то давайте ще й молодняк птиці будемо імпортувати.

На адресу депутатської групи «Довіра» надійшла велика кількість звернень від агропідприємств, від профільних асоціацій з проханням врегулювати цю проблему.

Тому депутатська група «Довіра» звертається до Кабінету Міністрів України з проханням відреагувати на наше звернення і врегулювати цю дуже важливу для сільського населення проблему.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко Сергій Володимирович, фракція політичної партії «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Третій місяць триває ескалація на кордонах України. Третій місяць, використовуючи зброю, всі дипломатичні можливості, Путін намагається примусити Україну виконати «мінські договори». Тому що виконання Мінських угод може призвести до абсолютного зростання впливу країни-агресора на зовнішню і внутрішню політику України, а може бути ще гірший сценарій.

Словосполучення «Мінські домовленості» Путін, напевно, найчастіше використовує, говорячи про Україну. Саме тому Путін так наполягає і робить все для того, щоб Мінські угоди були виконані і Україна потрапила під тотальний вплив Російської Федерації.

Це буде повною катастрофою для України, це є абсолютно неприйнятним для України, тому Україна зобов'язана і повинна шукати інші шляхи. Одним із таких шляхів є імплементація положень Будапештського меморандуму, про що все частіше заявляють іноземні політики найвищого рівня. Зокрема, минулого тижня і міністр оборони Сполучених Штатів Америки, і голова Об'єднаного комітету начальників штабів США заявили про те, що треба повертатися до реалізації положень Будапештського меморандуму. В Україні ми також повинні використовувати цю зброю.

Додатково ми повинні приймати рішення, що зроблять Збройні Сили України значно сильнішими в можливій відсічі збройній агресії, яка може перейти в активну фазу. Для цього нам обіцяли, що сьогодні на засіданні буде розглянуто зміни до бюджету з тим, щоб збільшити фінансування Міністерства оборони України. На жаль, цього не відбулося. Нам також обіцяли, що будуть внесені зміни до закону, і фізичні особи – підприємці теж зможуть отримати те, заради чого вони стояли декілька днів тому під стінами Верховної Ради. Людей побили, люди зникли (за даними підприємців), проти них порушили кримінальні

справи, а вони просили єдиного – відтермінувати введення касових апаратів. Нам обіцяли, що цей законопроект буде включено до порядку денного, натомість його сьогодні немає, питання ФОПів взагалі знімається, ніби це так і має бути.

Ні, так не має бути! У той час, коли всі країни Європейського Союзу в тяжкі часи коронавірусу напругу дотують малий і середній бізнес, українські поліцейські б'ють малих підприємців, порушують проти них кримінальні справи, кидають їх до слідчих ізоляторів, а влада, на жаль, нічого не робить для того, щоб покращити їх становище.

Фракція «Батьківщина» вимагає прийняти закони, які відтермінують введення касових апаратів і дадуть малому та середньому бізнесу в ці складні часи хоч якось існувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Загородньому Юрію Івановичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

Вадим Зіновійович Рабінович. Будь ласка.

РАБІНОВИЧ В.З., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні друзі! Хочу нагадати, що від жовтня 2021 року ми регулярно отримуємо повідомлення про те, що саме сьогодні зранку нападе Путін. Сотні телекомпаній щодня це вбивають в наші голови. Це вже лунає з прасок, з пральних машин. Що не ввімкнеш, не відкриєш: завтра вранці нападуть.

Коли щось відбувається, потрібно зрозуміти, кому це вигідно. Хочу вас запевнити, що вигоду від цієї істерії отримують дві сторони. На заході, де політична криза в Сполучених Штатах Америки та Великій Британії не може бути вирішена зсередини, намагаються переключити свої проблеми на нас. Це частина брудної політичної гри, яка позначається на нервах, здоров'ї та добробуті українців. Нагнітаючи ситуацію, залякуючи нас щодня, іноземні партнери переслідують власну мету, яка нічого спільного не має з інтересами України. Я про це вже казав і про це відкрито каже навіть нинішня влада, хоча до цього, ще тиждень тому наші «зелені друзі» розхитували таку саму істерію, яка була надто зручна для них, щоб відпали питання щодо тарифів, злиднених зарплат, невиплачених пенсій, знищення економіки, розграбованого ковідного фонду.

Це було зручно, доки не зрозуміли, що, як кажуть, більше втратять, аніж придбають. І це ще не все. Це було вигідно владі, бо під шумок про неминучу агресію знову знищено (після трьох закритих каналів) ще два незалежних телеканали, продовжується арешт за надуманими звинуваченнями одного з лідерів

опозиції Віктора Медведчука, залишається маячня, а не звинувачення. Віктор Медведчук перебуває під домашнім арештом, хоча звинувачений за тією самою сфальшованою справою Порошенка знаходиться в цьому залі. Таким чином під шумок неминучої агресії крадуть наші гроші, мільярди виводять з країни, закривають телеканали та сайти, знищують опозицію.

Вони просто не знають, що робити з державою, як вивести економіку з кризи, що казати людям, коли за два тижні виявиться, що Путін не напав.

Є мудрий вислів про те, що рушниця, яка висить на стіні, щороку сама стріляє. Країну щодня насичують зброєю, вона розповсюджується, і ми знаємо про адекватність деяких наших громадян.

Я вкотре звертаюся до Верховної Ради: в парламентсько-президентській республіці за певного вашого потурання знищується сама держава, людей знищують, їм не дають можливості вижити, змушують тікати з країни. Якщо і надалі мовчатимемо, думаю, це призведе...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Бондарю Віктору Васильовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Сьогодні в цьому залі лунали дуже гарні промови про те, як ми будуватимемо велику, єдину, успішну країну, ми чули багато різних речей про те, як скоро, буквально завтра, післязавтра, буде гарно.

Ми це чуємо 30 років, але для того, щоб це відбулося, треба робити конкретні справи. Якщо на сьогодні є військові виклики (правильно сьогодні було сказано) – збільшуємо армію, робимо її потужною. Але не просто збільшуємо, там, на 100 тисяч, а перед тим як збільшити, треба дати армії достойні зарплати, соціальні гарантії і гарне озброєння, щоб це, дійсно, було в їхніх руках, а не на паперах в Міністерстві оборони.

Якщо ми кажемо про енергетику, то треба робити потужні програми щодо енергозбереження. Я кажу про це вже сім років підряд, ніхто цього не чує. Якби протягом останніх 5-7 років щороку вкладали по 5-10 мільярдів гривень, а це двадцята частина від коштів, які сьогодні витрачаються тільки на будівництво доріг, сьогодні споживання газу, електроенергії на комунальних підприємствах, для забезпечення населення було б скорочено мінімум на 30-40 відсотків.

Чому це не робиться? Це виклик, який сьогодні треба зрозуміти і треба це проводити як потужну програму: за один раз виділити з державного бюджету 30-40 мільярдів, і за два роки скоротити споживання газу, електроенергії на 30-40 відсотків.

Якщо казати про незалежність України щодо газу, де програма збільшення видобутку газу? Нам сім років про це розказують, ми бачимо, скільки коштів

витрачено, а це понад 120 мільярдів гривень, до кінця ніхто не може порахувати, а видобуток державного газу з кожним разом все зменшується.

Нам обіцяли у 2020 році вийти на 20 мільярдів власного видобутку державними компаніями. У результаті маємо 10-11 мільярдів на рік, хоча кілька років тому було 13-14 мільярдів. Це означає, що сьогодні уряд неефективний. Керівництво НАК «Нафтогаз України», АТ «Укргазвидобування» і таке інше з шаленою швидкістю продовжує витратити наші кошти, проїдати їх, а якщо казати по-чесному, – грабувати. Це має бути державна програма незалежності.

Подивіться на ситуацію щодо постачання газу. З 15 квітня ми маємо забезпечувати і закачувати в газові сховища мінімум 60 мільйонів кубів газу на добу. Де їх сьогодні брати? Прямих контрактів з Росією немає. В Європі газу немає. Сполучені Штати Америки нам не можуть забезпечити цієї кількості. Власного видобутку не вистачає.

Уряд має сьогодні готуватися до цієї ситуації. До жовтня маємо закачати 17 мільярдів. Звідки надходитиме споживання? Звідки буде закачуватися? Хто дасть відповіді на ці запитання? Чому про це ніхто не говорить? Чому немає реакції уряду?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Клименко Юлії Леонідівні, фракція політичної партії «Голос». Я так розумію, вона передає слово народному депутату Шараськіну. Будь ласка.

ШАРАСЬКІН А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дай, Боже, здоров'я! Шановні народні депутати! Шановні громадяни України! Сьогодні ми чули бадьорий спіч про те, що станом на зараз головним пріоритетом є підвищення обороноздатності нашої країни, зокрема й шляхом збільшення чисельності Збройних Сил України. Хотів би нагадати, що це робиться не указом. Збільшити Збройні Сили може лише Верховна Рада України. Це перше (*Оплески*).

Друге. Перед тим як збільшувати Збройні Сили, нагадую, місяць тому ми збільшили їх на 11 тисяч, пам'ятаймо, що станом на зараз у нас некомплект існуючих бригад. Це важливо. Відтік продовжується.

Третє. Ми тішилися, що хоча б у такому напівкастрованому вигляді ми матимемо дієвий закон, у якому регулюватиметься питання територіальної оборони. Але тішення марні. Чому обрізаний проект Закону «Про територіальну оборону України», де регламентується тільки бойова компонента, не працює? Тому що ніхто не хоче виконувати навіть існуючий закон. Сьогодні до сесійного залу повинні були внести законопроект щодо виділення додаткових 2,7 мільярда гривень на облаштування обласних штабів. Його чомусь немає. О'кей, проїхали.

Четверте. У законі, який, здається, ніхто не збирається виконувати, вписано порядок формування добровольчих формувань територіальних громад. Згідно з цим законом достатньо п'яти добровольців, має бути присутній представник штабу зони територіальної оборони, тоді це легітимно і формується первинний загін добровольчого формування.

Так ось на минулому тижні до деяких областей України начальникам штабів зони територіальної оборони надійшов таємний наказ не бути присутніми на таких зібраннях. Нагадаю, станом на сьогодні збираються небайдужі люди, які хочуть створити добровольче формування. Цей процес саботується.

Прошу звернути увагу і вважати це офіційним депутатським зверненням. Ми не можемо наступати на ті самі граблі.

Вкотре нагадую, що закон не виконується, оскільки немає взаємодії між різними силовими відомствами...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Веніславському Федору Володимировичу, фракція «Слуга народу».

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату Пушкаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арсеній Пушкаренко. Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановний головуючий! Шановні колеги! Дорогі українці! Ми бачимо, як останніми тижнями відбувається нагнітання ситуації, багато про це говорять по всіх каналах, інтернет-ЗМІ. І щойно ми також чули про територіальну оборону.

Так ось мій виступ саме про територіальну оборону, про те, що сьогодні відбувається на місцях, що реально робиться державою, місцевою владою щодо формування територіальної оборони.

Ви знаєте, що ми прийняли закон і з 1 січня 2022 року в Україні існує територіальна оборона. Ще восени були проведені збори і навчання перших груп резервістів, які заявили бажання бути в територіальній обороні. Сьогодні по всій країні формуються штаби. Зокрема, ми вчора з колегами Ігорем Герасименком, Тетяною Грищенко, Богданом Кицаком проводили відповідну нараду в Житомирській області. Сьогодні є командири, територіальна оборона розгортається, відповідно штаби формуються. Переконаний, що протягом місяця ми матимемо вже укомплектовану територіальну оборону по всій Україні.

Хочу сказати, що в прикордонних областях сьогодні 70 відсотків складу територіальної оборони вже є. Протягом кількох наступних тижнів, думаю, там буде 90 відсотків, а в інших – не менше 70 відсотків.

Шановні колеги, закликаю в найближчі два тижні, поки в нас буде робота в комітетах і в округах, знаходити час і, як вчора ми з колегами, виїжджати на місця, зустрічатися з командирами територіальної оборони, надавати допомогу і спільно з місцевою владою сприяти розгортанню територіальної оборони. Хочу нагадати, що це частина Збройних Сил України, і це сьогодні додатково 130 тисяч людей, які мають відповідний досвід, бажання і оперативно можуть стати на охорону територій своїх громад, районів, областей. Це важливий елемент. Є досвід тієї самої Естонії, де немає значних збройних сил, але є також сусід – Росія, де територіальна оборона сьогодні є великим запобіжником до тих чи інших провокацій чи агресії з боку Росії.

Окремо хочу зазначити, що сьогодні наша розвідка, наші спецслужби професійно виконують свої обов'язки, поки відбувається нагнітання, поки йдуть кібератаки, поки ширяться фейки, і це частина сьогодні гібридної війни Російської Федерації. Вісім років в Україні війна... Наприклад, днями Служба безпеки України у Харківській та Житомирській областях затримала групи осіб, які планували провокації, напади на об'єкти місцевого самоврядування у прикордонних містах.

Тобто, хочу сказати, що сьогодні Служба безпеки України, наші спецслужби працюють. Переконаний, що ми переможемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Герасимову Артуру Володимировичу, фракція «Європейська солідарність».

Петро Олексійович Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Дорогі українці! Кажуть, нема лиха без добра, адже криза – це не лише випробування, а й можливості. І концентрацією військ Путін досяг зворотного: він хотів налякати світ і нас, а замість цього загроза повномасштабного вторгнення московських орд в Україну мобілізувала наших друзів і весь світ на безпрецедентне збільшення допомоги Україні, зокрема й військової. Але я наголошую, що це сталося не завдяки, а всупереч українській владі. Наші західні партнери поки що через ЗМІ дедалі частіше задаються питанням: а для чого поставляти Україні зброю, якщо її керівництво публічно заперечує агресивні наміри Путіна і не докладає зусиль щодо посилення армії.

Багато з нас цими днями відчував іспанський сором. Нехай пробачить мене Іспанія, вона тут ні до чого, у даному разі цей вислів слід розуміти, що «накосячив» Офіс Президента, а червоніємо ми – українці.

«Європейська солідарність» ще з листопада вимагала від Зеленського скликати Раду безпеки Організації Об'єднаних Націй. Учора це засідання таки відбулося, але не на вимогу Києва, а на вимогу наших партнерів – Сполучених Штатів Америки. І ось момент ганьби, коли представник Росії козирі наших союзників криє цитатами Зеленського та його міністрів, нібито жодної посиленої небезпеки і загрози з боку Росії немає.

Увесь світ був шокований від міжнародної пресконференції Зеленського закордонним ЗМІ, крім Патрушева, який його похвалив. Зеленському не дано зрозуміти, що потужна підтримка міжнародних партнерів – запорука перемоги над агресором. Ми маємо виступати не лише єдиним фронтом із Заходом, всередині України, а й самі посилювати армію.

Правильно кажемо: збільшення чисельності це не «відосик» Президента з указом, це повноваження Верховної Ради. Перш ніж збільшувати діючу армію на 100 тисяч, треба їй надати грошове, військове, харчове, речове забезпечення 25 тисяч – військовому і 50 тисяч – тим, хто на фронті. Поставте наш законопроект щодо бюджету і підтримайте його.

Неприпустимим є бездіяльність парламенту. Тож, парламент, або працюйте, або ідіть під три чорти, і народ найме собі інших слуг.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили виступи від представників депутатських фракцій та груп, переходимо до розгляду питань порядку денного. Прошу запросити народних депутатів до залу, розпочинаємо нашу роботу.

Принагідно, поки збираються колеги, хочу нагадати, що наступні дні ми працюємо в комітетах, тому я вкотре доручаю головам комітетів організувати роботу таким чином, щоб в ці дні ми мали можливість обговорити на засіданнях комітетів надзвичайно важливі, складні та предметні законопроекти, і щоб вони були готові до розгляду в парламенті, після того як ми повернемося до роботи. Шановні колеги, усі зрозуміли?

Отже, переходимо до розгляду питань порядку денного.

Перше питання – проект Постанови «Про порядок денний сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 6575](#)) (*Шум у залі*).

З процедури? Я зрозумів, хтось хоче з процедури, але ми вже розпочали розгляд питання. Ви хочете з процедури ведення цього питання?

Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Голово, я думаю, нам треба знімати це питання з розгляду з такої причини. Додаток 1

містить перелік законопроектів, які знімаються з розгляду і не включаються до порядку денного сьомої сесії. У цьому переліку є щонайменше два законопроекти, які за результатами першого читання прийняті за основу, вони готуються до розгляду у другому читанні. Це законопроекти [№ 5891-1](#) і [№ 5765](#).

Нагадаю, що відповідно до Регламенту (це не секрет Полішинеля) законопроекти, прийняті в першому читанні, не потребують включення до порядку денного наступної сесії, вони вже є власністю парламенту, і зняти їх з розгляду ми можемо тільки окремим голосуванням. А якщо раптом парламент переобирається, законопроекти, не прийняті у другому читанні, переходять на наступне скликання. Тому в даному разі у документі є очевидна проблема, прошу зняти це питання з порядку денного (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги... Ви теж з процедури?

Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Я обов'язково наполягаю на повному обговоренні даного проекту постанови, зважаючи на те, що він стосується загалом порядку денного сьомої сесії.

Руслане Олексійовичу, звертаю вашу увагу на те, що казав колега Железняк, я також помітив це. Є два законопроекти, прийняті в першому читанні і готові до другого читання. Чи можемо ми зараз розглядати взагалі даний проект постанови?

Прошу звернути на це увагу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури, будь ласка, Волинець.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Пане Голово! У доповнення до того, що сказали мої колеги Ярослав Железняк та Олександр Колтунович, хочу сказати, що в місті Добропіллі Донецької області на шахті «Алмазна» 39 гірників четвертої зміни відмовилися виїхати на поверхню у зв'язку з тим, що їм не виплачено зарплати за попередній період.

До того ж шахтарі першої зміни цієї ж шахти в повному складі спустилися під землю, відмовляються розпочинати роботу. Це та ситуація... Тому законопроект, розглянутий нами в першому читанні, не можна знімати з розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельмишановні колеги, я... Хто виступатиме? Артуре Володимировичу, ви? Дмитро Олександрович. Будь ласка, 1 хвилина. Потім я надам вам, так.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, Руслане Олексійовичу! Добрий день, шановні колеги! Руслане Олексійовичу, скажіть, будь ласка, згідно з якою статтею Регламенту ми знімаємо сьогодні з порядку денного сесії законопроекти в другому читанні? Тому що ці законопроекти може зняти (вибачте, якщо так можна вжити слово «зняти») лише зал, тобто їх відхилити або направити на повторне друге, або... Фактично лише такий механізм передбачається Регламентом. Якщо ні, я хотів би, щоб ви зазначили, згідно з якою статтею ці законопроекти внесені до цього проекту постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто ще? Будь ласка.

Від фракції БЮТ вже виступали, перепрошую від фракції «Батьківщина».

Гриб. Будь ласка.

ГРИБ В.О., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 105, Луганська область, політична партія «Опозиційний блок»). Добрий день. Шановні колеги! Пам'ятаєте, напередодні Нового року ми прийняли в першому читанні законопроект № 5891-1 щодо заборгованості шахтарям, хоча увесь зал просив прийняти його в цілому. Руслан Олексійович тоді зробив все, щоб в цілому ми не прийняли цього законопроекту і зараз вони його знімають.

Тож я вам скажу, сьогодні бастує не лише одна шахта «Алмазна», а також «Добропіллявугілля» – та шахта, яка може видобувати вугілля. Що ми робимо? В країні сьогодні достатньо вугілля? Подумайте, що ви робите, колеги.

Дуже прошу все-таки не знімати цих законопроектів з розгляду, сплатити шахтарям заборгованість і дати кошти на закладку нових лав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хто ще бажає виступити? Будь ласка, Шахов, і після цього переходимо до голосування. Цей законопроект не обговорюється.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Дякую кожному, хто сьогодні порушив тему

шахтарів. Я 2,5 роки виходив на трибуну і казав, що шахтарі голодують, люди, які працюють під землею на глибині 1 тисяча метрів, не можуть нагодувати та вилікувати своїх дітей. Це ви берете гріх на душу і горітимете в пеклі.

Повністю підтримую Ярослава Железняка, який сказав, що не можна порушувати Регламенту і виключати ці законопроекти з порядку денного. Тут, у парламенті, на «велике крадівництво» змогли знайти 315 мільярдів гривень, а 2,5 мільярда гривень на зарплати шахтарям знайти не можемо. Може, треба пошукати?

І головне. Треба негайно гнати колаборантів, які сьогодні працюють в Кабміні, які спеціально знущаються над енергетичною галуззю і вбивають вугільну галузь, яка на ладан дише ще й працює. Треба розбудовувати, а не руйнувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще хтось бажає виступити? Голосуємо? Давайте проведемо обговорення. Від кожної фракції по 1 хвилині: два – за, два – проти? *(Шум у залі)*.

Шановні... Зараз я візьму декілька хвилин перерви, тому що, дійсно, виявилось оцих два законопроекти, які ми не можемо виключити. Я хочу знати, яким чином вони потрапили.

Оголошується на 15 хвилин перерва для того, щоб розібратися в цьому питанні.

Дякую.

Прошу голів депутатських фракцій та груп на хвилину підійти сюди.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу запросити народних депутатів до залу, ми продовжуємо засідання. Шановні колеги, продовжуємо роботу.

Шановні народні депутати, при формуванні порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання виникла технічна помилка (я дякую народним депутатам, які вказали на неї): не включено два законопроекти. Тому я зараз надаю доручення Апарату розібратися з цим питанням. А також надаю доручення профільному комітету під час перерви зібратися і включити ці два законопроекти до порядку денного сесії, щоб ми могли розглянути це питання після завершення перерви, після 12 години 30 хвилин.

Шановні колеги, сприймається такий підхід? Він погоджений з усіма лідерами депутатських фракцій та груп. Шановні колеги, оскільки ми не затвердили допоки порядок денний сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, нам необхідно прийняти рішення про затвердження порядку денного сьогоднішнього пленарного засідання, який учора обговорили та схвалили на засіданні Погоджувальної ради.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування, щоб ми могли затвердити порядок денний сьогоднішнього пленарного засідання, а до порядку денного сесії ми повернемося після обіду. Добре?

Шановні колеги, будь ласка, швидше займайте свої місця, готуємося до голосування (*Шум у залі*).

Сьогоднішнього порядку денного? По 1 хвилині? Будь ласка, хто?

Артур Володимирович. Прошу.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Знаєте, я, звичайно, розумію, що через недостатню кількість голосів ви сформували повністю пустий порядок денний на сьогодні, інакше, як кажуть, не повертається язик іншим словом називати.

Але у мене велике прохання, Руслане Олексійовичу, перед цим голосуванням включити до порядку денного на сьогодні законопроект [№ 6542](#) «Європейської солідарності» щодо виділення додаткових 50 мільярдів гривень на українську армію. Бо указами Президента, всі це знають, гроші не виділяються. Указ, який нам сьогодні зачитували з трибуни, – це чистий піар.

І ви, і військові розуміють, що гроші виділяються законом України і змінами до бюджету. Тому, Руслане Олексійовичу, прохання тут і зараз включити до порядку денного на сьогодні законопроект № 6542 про виділення додаткових 50 мільярдів гривень на Збройні Сили України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто далі?

Клименко. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, наскільки я пам'ятаю, того тижня ми домовлялися про те, що сьогодні розглядатиметься питання про виділення грошей територіальній обороні.

Ми йдемо на два тижні працювати в комітетах, а територіальна оборона за ці два тижні могла б значно укріпитися, зокрема, створюючи другий і третій рівень територіальної оборони.

Дуже дивно, що цього законопроекту немає в порядку денному. Тому якщо можна, давайте, будь ласка, все-таки будемо послідовними і виділятимемо кошти на територіальну оборону, тому що це один з інструментів стримування агресії Російської Федерації. А також наш законопроект про спецфонд для військового збору, який ми подали і зареєстрували у Верховній Раді, щоб гроші йшли виключно для військових. Будемо дуже вдячні. Прошу включити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Юліє, хочу нагадати, що формування порядку денного відбувається спочатку на засіданні Погоджувальної ради. Давайте все-таки ми сьогодні проголосуємо те, що можна (залишилося обмаль часу), те, що є, а далі будемо розглядати інші питання, про які ви кажете.

Хто виступатиме?

Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Я вже не кажу про 42 питання, які ми подавали до загального порядку денного, і жодне з них не включено. Але велике прохання принаймні на сьогодні включити законопроект [№ 5866-1](#) щодо відтермінування стосовно ФОПів.

Ми знаємо, що є рішення податкової адміністрації не знімати штрафів, але те, що вони роблять, – це фактично порушення закону. Нам треба це узаконити і зробити документом, який діятиме в будь-який час. Велике прохання, якби ми сьогодні могли почати розгляд цього питання, це б зняло напругу. Це перше.

Друге. Ми підтримуємо пропозицію наших колег щодо збільшення фінансування на територіальну оборону. Дійсно, сьогодні це був би суттєвий внесок, оскільки далі перерва, і ми не голосуватимемо два тижні.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Колеги, депутатська група «Партія «За майбутнє» теж підтримує пропозицію про включення до порядку денного законопроекту щодо відтермінування штрафів за невстановлення реєстраторів розрахункових операцій (РРО) для наших мікропідприємців.

Ми дискутували на цю тему з Головою Верховної Ради України і з головою профільного комітету, питання... Ми розуміємо, що не можемо повністю відтермінувати штрафи за невстановлення до кінця року РРО, але принаймні компроміс був знайдений на місяць, два, три тощо. Тому, вважаю, це питання ми можемо вносити до порядку денного.

Також, думаю, що це не місце бити себе в груди, кажучи про те, хто більше патріот і хто більше думає про військовослужбовців. Ми не раз зверталися до Міністерства оборони, уряду, останній раз в минулу п'ятницю на «годині питань до Уряду». Міністерство оборони, будь ласка, подавайте законопроекти, зокрема про територіальну оборону, ніхто затягувати це питання не буде, і готові фінансувати зміни до бюджету на поточний рік. Ми чекаємо на ці законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Андрійович Бакунець. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Депутатська група «Довіра» також звертається до вас, пане Голово, з проханням, щоб до проекту постанови про порядок денний першого дня роботи сьомої сесії включити законопроект № 5866-1, про який волають підприємці, і однозначно включити законопроект про збільшення коштів на фінансування матеріально-технічної бази для сил територіальної оборони. Адже по всіх громадах є велика кількість людей, котрі хочуть вступити до лав національного спротиву, яких потрібно навчати, і для цього ми повинні в цьому залі виділити додаткові кошти. Тому ми просимо включити ці два законопроекти до порядку денного на сьогодні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане Голово! Учора на засіданні Погоджувальної ради пропонували розглянути законопроекти, яких вимагають підприємці, особливо законопроект № 5866-1. На жаль, цього не підтримали, тому що на Погоджувальній раді вирішує все фактично один представник монобільшості, але це може зробити зал.

Шановні колеги! Я з такою напругою чую бажання воювати. Ми не маємо сьогодні своїми виступами провокувати будь-яку ескалацію. Президент вам щойно сказав: «Не паникувать».

Тому ми просимо включити до порядку денного на сьогодні наш проект постанови, в якому ми закликаємо почати розгляд пакету законопроектів, передбачених Мінськими угодами. Саме і виключно Мінські угоди є запорукою миру, того, що спокій повернеться в нашу країну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція визначатися щодо цих питань відповідно до порядку надходження. Я попрошу підготуватися.

Першою пролунала моя пропозиція про затвердження порядку денного сьогоднішнього пленарного засідання, який учора обговорили і схвалили на засіданні Погоджувальної ради. Шановні колеги, це базис сьогоднішнього дня. Тому прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ще раз ставлю на голосування пропозицію про затвердження порядку денного сьогоднішнього пленарного засідання. Шановні колеги, готові? Прошу голосувати.

«За» – 204.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, тоді будемо йти по кожному питанню: включаємо чи не включаємо його на розгляд.

З процедури? Артуре Володимировичу, лише з процедури. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, щойно у своїх виступах представники кожної фракції чи групи озвучили певні законопроекти, які просять проголосувати для включень до порядку денного. Пропоную зараз у сесійному залі ставити на голосування ці законопроекти в тому самому порядку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, Артуре Володимировичу, нагадайте номер вашого законопроекту.

ГЕРАСИМОВ А.В. Руслане Олексійовичу, законопроект № 6542 щодо зміцнення обороноздатності держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування пропозиція включити до порядку денного на сьогодні законопроект № 6542. Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 195.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях та групах.

Назвіть, будь ласка, номер наступного вашого законопроекту? *(Шум у залі).*

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція включити до порядку денного сьогоднішнього пленарного засідання законопроект № 5866-1. Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 195.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях та групах.

Юліє Клименко, прошу назвати номери законопроектів, які ви...

КЛИМЕНКО Ю.Л. Прошу включити до порядку денного законопроект [№ 6566](#) щодо спрямування 1,5 відсотка військового збору виключно до спецфонду для потреб нашої армії, а не до загального фонду Державного бюджету. Просимо підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного на сьогодні законопроекту № 6566. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях та групах.

Шановні колеги... (*Шум у залі*). Так від вашої ж фракції вже озвучили... Зараз дійдемо до вас, ми ж по черзі йдемо.

Ярославе Івановичу, будь ласка, який у вас?

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановний головуючий, у мене є пропозиція, яка, думаю, об'єднає зал. Зараз від «Європейської солідарності» була пропозиція щодо фінансування армії, від колег – щодо ФОПів і від наших колег – щодо знову-таки військового збору. Давайте об'єднаємо цю пропозицію, включимо до порядку денного. Думаю, це не лише допоможе отримати позитивне голосування, а й дасть відповідь і шановним журналістам, і нашим громадянам – а навіть сьогодні на один пленарний день зібралася Верховна Рада України.

Тому прошу включити це питання до порядку денного згідно з цією пропозицією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярославе Івановичу, але щодо всіх них Верховна Рада уже висловилася (*Шум у залі*). Ви хочете разом їх поставити... Ярославе Івановичу, тоді назвіть, будь ласка, всі номери. У мене записані: № 6542, № 5866-1, № 6566. Усе правильно? Ви пропонуєте поставити їх разом? Я просто не знаю, наскільки... Вони готові до розгляду? Мені кажуть, що вони не готові до розгляду.

З процедури – Артур Володимирович. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! За 12 хвилин починається перерва, думаю, комітети, навіть якщо щось їм не подобається в цих законопроектах, отримають 30 хвилин для того, щоб терміново їх розглянути, і ми зайдемо до сесійного залу з готовими законопроектами.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного сьогоднішнього пленарного засідання законопроектів № 6542, № 5866-1 та № 6566.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 142.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях та групах.

Шановні колеги, тоді в мене буде пропозиція. Якщо...

Олександр Сергійовичу, будь ласка, і тоді я озвучу пропозицію, щоб ми врешті-решт перейшли до...

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Голово! Пропозиція, яка була озвучена нашим колегою народним депутатом Шуфричем, – це проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до лідерів парламентів та урядів країн «Нормандської четвірки» щодо невідкладного проведення розширеної зустрічі для припинення військової ескалації та мирного врегулювання конфлікту на сході України» ([№ 5647](#)).

Це надзвичайно важливе питання, про що сьогодні в рамках свого звернення казав і Президент України. Ми знаємо, що будуть відповідні домовленості. Уже приблизно за тиждень відбудуться відповідні зустрічі в Берліні. Тому надзвичайно важливим є розпочати цей шлях щодо імплементації політичної частини Мінських угод. Прошу цей проект постанови також поставити на голосування для включення до порядку денного сьогоднішнього засідання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного сьогоднішнього засідання... Мені кажуть, що вона не готова. Давайте за тією ж програмою: якщо набереться, тоді комітет...

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного на сьогодні проекту постанови № 5647. Прошу голосувати.

«За» – 26.

Рішення не прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у мене є пропозиція. Давайте... Ще депутатська група «Довіра»?

Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Прошу передати слово Бакунцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець. Бачу, потім надам. Я не можу зупинити Бакунця і передати слово Василю Івановичу.

Бакунець Павло Андрійович. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Шановні колеги, все-таки давайте хоча б в цей непростий час дамо ще кілька місяців подихати нашим підприємцям. Прошу вас поставити на голосування пропозицію про включення до порядку денного законопроекту № 5866-1. Зробіть крок назустріч.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошую, ми вже голосували цю пропозицію.

БАКУНЕЦЬ П.А. Ми просимо ще раз поставити (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми не можемо ще раз ставити, тому що вже проголосували, Верховна Рада з цього питання визначилася як окремо, так і разом.

Шановні колеги...

Василь Іванович Німченко. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Ми так багато балакали про соціальний захист шахтарів, які працюють на глибині 1 тисяча метрів. Не треба в глибину лізти, подивіться законопроект № 5891-1 щодо заборгованості із заробітної плати. Нам взагалі не соромно? Тут про 50 мільярдів ведуть розмову, може, резонно, а шахтарям не платять зарплати. Ми що, не розуміємо?

Шановний головуючий, прошу включити законопроект № 5891-1 щодо заборгованості із заробітної плати шахтарям до порядку денного сесії.

Колеги, ще раз прошу, підтримайте, будь ласка. Він у нас є, друге читання. Чому ми не включаємо його?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василю Івановичу, можна, я вам відповім? Я ж казав, що закралася технічна помилка, ці законопроекти стоять на виключення, а такого не може бути. Тому я попросив комітет зібратися о 12 годині й доключити їх до порядку денного сесії, а ми розглянемо. Ми зараз не можемо цього зробити, тому що це друге читання, вони не готові до розгляду.

Шановні колеги, давайте ще раз фіналізуємо. Бачу, нам вже треба йти на перерву, а комітету – на засідання.

Отже, я даю доручення комітету зібратися зараз, переглянути цей порядок денний з тим, щоб два законопроекти, які випадково туди потрапили, прибрати з цього проекту постанови. Думаю, після обідньої перерви ми зберемося разом та проголосуємо цей проект постанови.

Шановні колеги, оголошується перерва. Зберемося о 12 годині 30 хвилин. А голів депутатських фракцій та груп прошу зібратися в мене.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, запросіть народних депутатів до залу, продовжуємо наше засідання. Продовжуємо розгляд питань порядку денного.

Шановні колеги, хочу коротко поінформувати про результати нашого зібрання з лідерами депутатських фракцій та груп. Під час перерви я дав доручення Апарату Верховної Ради України доключити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання додаткові пропозиції, які звучали в цьому залі, на яких наполягали наші колеги, – законопроекти [№ 2765](#),

№ 5891-1, № 6542, № 5866-1, № 6566, [№ 6519](#). До того ж законопроекти № 2765, № 5891-1, щодо яких ми порушували питання, виключаються з переліку законопроектів, які комітети Верховної Ради України за висновками їх попереднього розгляду пропонують не включати до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Тобто ви зрозуміли, ті законопроекти, про які ви казали, ми довключили до порядку денного сесії, – їх близько 1900. Тому, сподіваємося і на розуміння з боку фракцій – те, що ви пропонували, включено. До того ж ми усунули помилку, яка була долучена.

Отже, шановні колеги, прошу займати місця (*Шум у залі*). Ні, ми вже обговорили, Артуре Володимировичу. По 1 хвилині, так?

Артур Володимирович. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! По-перше, хочу подякувати Голові Верховної Ради України за те, що він зараз намагається знайти компроміс у питаннях щодо обороноздатності держави. По-друге, хочу вам сказати, що щойно відбулося засідання фракції політичної партії «Європейська солідарність», і ми ухвалили рішення, що голосуватимемо за порядок денний сесії, якщо законопроект № 6542 про виділення (термінове, підкреслюю, виділення) 50 мільярдів на українську армію не просто буде включений до порядку денного сесії і забутий монобільшістю, а буде сьогодні поставлений на розгляд і прийнятий у першому, підкреслюю, в першому читанні.

Вибачте, сьогодні Президент України з цієї трибуни каже про термінове фінансування армії. Єдиний законопроект щодо змін до бюджету, який сьогодні є в бюджетному комітеті, який стосується армії, – це законопроект № 6542.

Тому велике прохання не просто його включити до порядку денного сесії, а поставити на голосування та прийняти сьогодні в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Артуре Володимировичу, ми вже голосували з приводу цього питання, я просто нагадую – до сесії. На превеликий жаль, воно не набрало голосів. Тому все-таки пропозиція – включити до сесії. Він не може бути забутий, якщо він в сесії.

Будь ласка, Ярослав... Хто?

Голова фракції Устінова. Після цього від фракції «Батьківщина» – Соболев. Хтось від вас буде? Погодження є? Чи ви хочете відповісти? Бакунець, і переходимо до голосування.

Устінова. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Все-таки дуже хотілося б побачити у порядку денному питання щодо виділення 2,7 мільярда гривень, як

ми і обіцяли, для територіальної оборони. На жаль, наскільки я знаю, половина парламентських фракцій не хоче цього підтримувати. Не розумію, чому. Сьогодні це ключове, що потрібно нашим військовим. Це перше.

Друге. Дякую, що включили до порядку денного наш законопроект про те, що буде створено спеціальний державний фонд, і 1,5 відсотка військового збору, які сьогодні перераховують українці, надходитимуть прямо на оборонку, а не як сьогодні – до загального котла бюджету. Тому ми підтримуємо це.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Щойно закінчилося засідання фракції. Наша пропозиція, мені здається, близька до можливості розблокувати роботу парламенту.

Оскільки питання стосовно шахтарів повернуто і включено до порядку денного, ми так зрозуміли: два законопроекти, прийняті в першому читанні, і три законопроекти, на яких наполягали три фракції, – щодо військового збору, оборонного бюджету і стосовно ФОПів (єдине уточнення – розглянути їх наступного тижня на першому пленарному засіданні), думаю, всі себе знайдуть і це буде компроміс, за який готові будуть всі проголосувати.

Це дасть можливість протягом двох тижнів комітетам розглянути ці питання, і на наступному пленарному тижні, після 15 лютого, ми їх розглянемо в сесійному залі, і це вирішить всі питання. А сьогодні підемо за тим порядком, який ви запропонували.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергію Владиславовичу, все-таки наступний порядок денний визначатиметься на засіданні Погоджувальної ради, але ми можемо попросити Погоджувальну раду це врахувати. Ми не можемо зараз це проголосувати в залі, тому що зараз питання виключно порядку денного сесії. Тому все-таки прошу підтримати це.

Бакунець Павло Андрійович, після нього Шуфрич Нестор Іванович, потім попросився ще Железняк.

Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Дякуємо вам, пане Голово, що дослухалися і все-таки пропонуєте включити в цьому залі і законопроект № 5866-1 на підтримку ФОПів, і, звичайно, законопроект щодо збільшення фінансування Збройних Сил України для того, аби була можливість матеріально-технічного забезпечення для Сил територіальної оборони.

Думаю, це правильні кроки. Депутатська група «Довіра» підтримує дану пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний пане Голово. На жаль, жоден з двох проектів постанов щодо врегулювання конфлікту на Донбасі і виконання Мінських угод не враховано для розгляду сьогодні.

Ми могли б піти на певний компроміс і погодитися, якби зараз проголосували пропозицію щодо розгляду цих питань на першому пленарному засіданні після, скажімо, відсутності на засіданнях в пленарному режимі. І це може вирішити не тільки Погоджувальна рада, ми могли б це вирішити зараз голосуванням, якби на те була ваша воля. Безумовно, треба визначитися, коли ми розглянемо законопроект № 5866-1, на якому наполягають наші підприємці. Ми цілком їх підтримуємо.

Якщо не буде визначеності щодо розгляду цих законопроектів, наша фракція утримається від голосування. Ми говоримо про це чесно, відверто, без підкилимних...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Железняк, і переходимо до голосування.

Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги! Ми всі розуміємо, за що зараз голосуємо. Голосуємо за перелік питань на півроку, де до тисячі законопроектів додали ще декілька.

Перше. Дуже дивна логіка, як формується цей порядок денний. Якщо він формується лише за поданням комітетів, то, на жаль, там є законопроекти, які не були розглянуті в комітеті. Якщо всі законопроекти, то давайте тоді вставимо туди всі законопроекти. А частково – що нам подобається, не подобається – це непрогресивний підхід.

Друге. Хочу нагадати, що якщо ми зараз проголосуємо цей порядок денний, за що фракція «Голос» не голосуватиме, то розглядатимемо законопроекти, де немає військових, соціальних, економічних питань, немає податкової реформи від «Голосу», немає законопроектів, щодо енергетичної безпеки, і потім як дивитимемося в очі нашим виборцям, що сьогодні згаяли час.

Тому я пропоную провалити голосування за цей проект постанови, нехай його доопрацюють, а сьогодні сформувавши окремий порядок денний замість Погоджувальної ради, яка, як виявилось, не презентувала...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую, я почув усі ваші пропозиції, зауваження. Ще раз хочу нагадати, що зараз ми голосуємо не за порядок денний на сьогодні, не за інший. У нас одне питання – порядок денний сьомої сесії. Ті пропозиції фракцій долучені до порядку денного сесії. Тобто всі пропозиції, які

ви висловлювали, вони всі абсолютно враховані і включені до порядку денного сесії, на чому я наголосив.

Тому я все-таки просив би бути чесним один з одним. Давайте проголосуємо за порядок денний сьомої сесії з тим, щоб ви могли в подальшому мати підґрунтя для формування щотижневих і щоденних порядків денних.

Вельмишановні колеги, я свої пропозиції щодо питання порядку денного сесії оголосив. Ще раз нагадую, що враховані додаткові пропозиції народних депутатів: законопроекти № 2765, № 5891-1, № 6542, № 5866-1, № 6566, № 6519, а також законопроекти № 2765 та № 5891-1 виключаються з переліку законопроектів, які комітети Верховної Ради за висновками їх попереднього розгляду пропонують не включати до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Тобто всі пропозиції, про які ми говорили, враховані. Більше... (*Шум у залі*). Я сказав, що законопроект № 5866-1...

Отже, шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Постанови «Про порядок денний сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 6575](#)) в цілому з урахуванням зазначених вище пропозицій.

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування (*Шум у залі*).

Дивіться, ми ж голосуємо порядок денний сесії, а не пленарного тижня.

Шановні колеги, кожен визначається, як хоче. Усі ваші пропозиції враховано.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Постанови «Про порядок денний сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 6575](#)) в цілому з урахуванням зазначених пропозицій.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 203.

Рішення не прийнято.

Прошу показати по фракціях та групах (*Шум у залі*).

Шановні колеги, ми не прийняли порядку денного, тому йдемо по тих проектах, які можемо розглядати без включення до порядку денного, а це створення тимчасових слідчих комісій, які були включені до проекту порядку денного, переходимо до їх розгляду (*Шум у залі*).

Ви вже висловилися з процедури. Я не можу поставити цю пропозицію, пояснюю, чому. Зараз ми не вирішуємо питання порядку денного наступного тижня. Ми не проголосували порядок денний сесії. Такого питання, як порядок денний сесії плюс порядок денний наступного тижня, у нас немає (*Шум у залі*).

Усе, шановні колеги. Зараз, хвилину, я знайду матеріали тимчасових слідчих комісій і перейдемо.

Шановні колеги, давайте перед початком розгляду питання щодо ТСК все-таки проголосуємо пропозицію про включення до порядку денного проекту постанови про премію ЗНОшникам. Ніхто не заперечує?

Ставиться на голосування пропозиція включити до порядку денного пленарного засідання та розглянути проект... *(Шум у залі)*. Хвилину, я зараз знайду у себе законопроект [№ 6524](#).

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного законопроекту № 6524. Це проект постанови про... *(Шум у залі)*. Шановні колеги, я вже поставлю цю пропозицію про включення. Давайте перестанемо займатися тим, чим займаємося.

Ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного проекту Постанови «Про внесення зміни до пункту 1 Постанови Верховної Ради України від 1 грудня 2021 року № 1919-ІХ «Про присудження щорічної Премії Верховної Ради України найкращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, за 2021 рік» (№ 6524).

Готові голосувати? Будь ласка, голосуємо.

«За» – 281.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція розглянути це питання за скороченою процедурою. Шановні колеги, прошу проголосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова Комітету з питань освіти, науки та інновацій Бабак Сергій Віталійович.

Будь ласка, Сергію Віталійовичу.

БАБАК С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Нагадую, що 1 грудня 2021 року Верховна Рада прийняла Постанову «Про присудження щорічної Премії Верховної Ради України найкращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, за 2021 рік» та відповідно визначила 30 лауреатів цієї премії.

Кожен з цих кандидатів потрапив до списку лауреатів премії як такий, що відповідає ряду критеріїв, зокрема має бути зарахованим у поточному році до закладу вищої освіти в Україні та підписати договір про навчання із закладом вищої освіти України.

Комітет отримав лист від Міністерства освіти і науки України, що один з лауреатів подав заяву про відрахування із закладу вищої освіти і щодо цього є відповідний наказ. Отже, його кандидатура має бути вилучена зі списку лауреатів як така, що не відповідає вимогам постанови від 29 січня 2021 року.

Отже, це технічний проект постанови. Комітет на своєму засіданні одностайно його підтримав і рекомендує прийняти за основу та в цілому. Шановні колеги, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми домовлялися, що це питання ми можемо розглянути без обговорення. Чи є необхідність обговорювати? Безперечно, дуже важлива річ, тому прошу записатися для обговорення цього проекту постанови від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Слово надається народній депутатці Україні Піпі Наталії Романівні, фракція політичної партії «Голос».

ПША Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні колеги! Добрий день, дорогі українці! Звичайно, ми підтримаємо цей проект постанови, який фактично є технічним, поясню, що в ньому.

Хто показав найкращі результати із ЗНО, має отримувати премії, але навчатися вони мають в Україні. Один з тих переможців забрав документи з українського університету і їде навчатися за кордон. Відповідно цей проект постанови є технічним, щоб виплатити премії наступним, ми вносимо такі зміни.

Загалом я не стомлюватимуся казати про якість освіти в Україні, бо крім гарних класів, добрих харчоблоків, нам потрібна якість освіти. Коли ми будемо готові на рішення, які є непопулярними, коли ми ставитимемо оцінки не тому, що хтось комусь подобається чи не подобається, а за реальні знання? Коли ми, дійсно, шукатимемо, як стимулювати і мотивувати вчителів вчити, набувати компетенції? Адже насамперед вчителі мусять навчитися, щоб навчити наших учнів. Ми виступаємо категорично проти того, щоб прибрати оцінювання, яке має залишатися після 4 і 9 класів.

Також прошу звернути особливу увагу на старші класи Нової української школи. Нам треба якісні ліцеї та їхнє наповнення. Сьогодні в країні ще ніхто не бачить, як це робити, але ми маємо знайти формулу і зробити належні зміни (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Брагару Євгену Вадимовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

БРАГАР Є.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Роману Грищуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Грищук. Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, це максимально технічне питання. Ми просто з постанови прибираємо одне прізвище. Потрібно просто проговорити, чи має це робити Верховна Рада – витратити на це стільки часу. Голосуємо «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Макаренку Михайлу Васильовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МАКАРЕНКО М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Руслане Олексійовичу, прошу передати слово Нестору Івановичу Шуфричу.

ГОЛОВУЮЧИЙ.

Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний пане Голово! Верховна Рада має виходити із принципу поваги до кожного громадянина України, тим паче, коли вона призначає премії найкращим учасникам ЗНО, які були здобуті на основі повної загальної середньої освіти. Олексій Чекалов став одним із кращих учасників ЗНО і відповідно здобув повну загальну середню освіту. Він вступив до Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Виникли такі життєві обставини, що він за власним бажанням звільнився з цього університету і, як нам сказали, хоче навчатися в іншому університеті. Як ми зараз виглядатимемо? Давайте суто по-людськи. Хлопцеві 18 років, і зараз вся Верховна Рада об'єднується, щоб забрати у хлопця премію, яку ж сама й призначила.

Невже ми зараз маємо воювати з одним учнем, який достойно склав ЗНО, вступив до університету, а зараз хоче змінити заклад освіти або з інших причин хоче перейти, припинивши навчання в цьому вищі? Він виконав умову, вступив. Я дивуюся рішенню членів профільного комітету, які, власне, ухвалили таке рішення. Закликаю вас заради поваги до учня, Чекалова Олексія, заради поваги до нас і до інституту Верховної Ради не бути каральним органом і забирати премію у цього хлопця. Можливо, це для нього, дійсно, важливі гроші. Уявіть, він починає свій життєвий шлях з того, що Верховна Рада його карає.

Прошу зупинитися і залишити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Власенку Сергію Володимировичу, фракція «Батьківщина».

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую. Шановний пане Голово! Рівно півдня монобільшість у цьому сесійному залі не може затвердити порядок роботи Верховної Ради України. Замість відповідей на запитання про те, як реагувати на концентрацію російських військ на кордоні з Україною, як реагувати на те, що відбувається в українській економіці, як реагувати на ситуацію, що склалася з фізичними особами – підприємцями, нам пропонують розглядати, як з усмішкою сказав головуючий, дуже важливий технічний законопроект про те, щоб позбавити одну людину Премії Верховної Ради України. Це все є свідченням того, що ніякої монобільшості, ніякої більшості у Верховній Раді не існує. Ніякої можливості приймати законопроекти у цієї Верховної Ради без участі опозиційних політичних сил немає.

Тому треба про це свідомо заявити і прийняти всі рішення, передбачені чинним законодавством з цього приводу. Якщо немає легітимної більшості у Верховній Раді, немає легітимного уряду тощо.

Але я закликав би в цій ситуації Верховну Раду... Усі кажуть про об'єднання. А навколо чого об'єднуватися? Фракція «Батьківщина» точно не збирається об'єднуватися навколо побиття ФОПів, навколо порушення надуманих кримінальних справ проти ФОПів.

Ми готові об'єднатися, щоб дати малому бізнесу сьогодні можливість існувати і функціонувати в нормальний, хоча б мінімально доступний спосіб, так як це роблять усі країни Європи, даючи підтримку малому і середньому бізнесу в ці складні часи.

А такі технічні законопроекти, як ми зараз розглядаємо, звичайно, треба голосувати і робити це за одну хвилину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще просять слова Порошенко Петро Олексійович, фракція «Європейська солідарність» і Шахов. Так я розумію?

Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О. Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність», безумовно, підтримує зазначений законопроект. Але я хочу, щоб українські телеглядачі побачили, що таке парламентська криза.

Сьогодні зранку з цієї трибуни Зеленський закликав до двох речей: збільшення фінансування військовослужбовців і збільшення чисельності – це все повноваження Верховної Ради.

Коли ми вимагаємо включити до порядку денного законопроект № 6542 (збільшення фінансування), монобільшість цього не підтримує. Чому? Бо дуже

вчепилися у «велике крадівництво», дуже вчепилися у фінансування пропагандистських каналів «ДОМ» і «Рада», дуже вчепилися в інші корупційні проекти, і на армію у них не залишається грошей, тобто або хрестик або труси.

Виконуйте позицію Зеленського – збільшити фінансування на армію.

Законопроект № 6542 в зал!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А. Представляю Львівщину, Яворівський та Жовківський райони. Хочу зазначити, що великим потенціалом є молоді люди. Молодь Яворівщини, королівська молодь Жовківщини, молодь Львівщини, молодь України – це ті люди, які подбають про розвиток нашої держави.

Тому зараз однозначно закликаю всіх до необхідності збільшити фінансування, до підтримки тих молодих людей, які отримують найкращі результати під час зовнішнього незалежного оцінювання. Потрібно щоразу більше стимулювати її, підтримувати, таким чином ми допоможемо, а не забирати у них премії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, всі виступили.

Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття проекту Постанови «Про внесення зміни до пункту 1 Постанови Верховної Ради України від 1 грудня 2021 року № 1919-ІХ «Про присудження щорічної Премії Верховної Ради України найкращим учасникам зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, за 2021 рік» ([№ 6524](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні колеги, оскільки ми це можемо розглядати за скороченою процедурою та без голосування про включення до порядку денного засідання, є пропозиція про розгляд проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 26.01.2022 про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо особливостей застосування переговорної процедури закупівлі» ([№ 6273-П](#)). Це блокуючий проект постанови. Ви розумієте? Він розглядається за скороченою процедурою.

Отже до слова запрошується ініціатор даного проекту постанови народний депутат України Павлюк Максим Васильович.

Максиме Васильовичу, будь ласка.

ПАВЛЮК М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Скасування рішення Верховної Ради України від 26 січня 2022 року щодо законопроекту [№ 6273](#) дасть можливість підтримати вітчизняного виробника газових турбін, водночас розвантажити його від занадто високих фінансових ризиків, відповідальності за весь проект реконструкції компресорної станції. Спостерігається повна відсутність досвіду, персоналу, наукової та матеріально-технічної бази, яка здатна проектувати, будувати та монтувати обладнання для компресорної станції. Навіть монтаж власних турбін виконується сторонніми спеціалізованими організаціями. Сам комплекс «Зоря» – «Машпроект» виконує виключно шеф-монтаж своїх турбін.

Шановні колеги, даний законопроект можна порівняти з ситуацією, коли один клієнт пропонує виробнику двигунів для автомобілів виготовити автомобіль, який він ніколи не виробляв, або власнику будинку пропонують обрати генеральним підрядником для капітального ремонту його будинку компанію, яка виробляє обігрівачі та поки що не завершила жодного ремонту, а пацієнту пропонують доручити проведення хірургічної операції виробнику лазерного скальпеля, який раніше ніколи не оперував.

Під час розгляду даного законопроекту було порушено ряд статей Регламенту, зокрема стаття 116, частина перша статті 117.

Шановні колеги, закликаю підтримати даний проект постанови. Хто читав даний проект закону та розбирався в ньому розуміє, що він не про справедливість, не про рівність, не про відкритість. Цей проект закону про те, щоб в обхід усіх процедур відкритості, прозорості, тендерів просто розпилити 15 мільярдів гривень.

Прошу підтримати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, до слова запрошується співдоповідач – голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергій Віталійович Кальченко.

Сергію Віталійовичу, будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний

комітет на своєму засіданні розглянув проект постанови № 6273-П, внесений народним депутатом Павлюком Максимом Васильовичем.

У проекті пропонується скасувати рішення парламенту від 26 січня 2022 року про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо особливостей застосування переговорної процедури закупівлі».

Як зазначає автор у пояснювальній записці, такий закон було прийнято з порушеннями Регламенту Верховної Ради України, зокрема статей 116 та 117.

У підсумку розгляду цього питання регламентний комітет ухвалив висновок на проект постанови № 6273-П і рекомендує парламенту визначитися шляхом голосування щодо прийняття або відхилення цього проекту постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Шановні колеги, є необхідність висловитися з приводу даного проекту постанови?

Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Павлюку Максиму Васильовичу, фракція політичної партії «Слуга народу» .

ПАВЛЮК М.В. Шановні колеги! Ще раз закликаю всіх підтримати даний проект постанови. Звертаю також увагу, що регламентний комітет під час розгляду не запросив автора, тобто мене, для розгляду даного проекту постанови, скинув посилання на відеоконференцію лише за декілька хвилин до включення. Потім на засіданні комітету, коли мене було підключено, мені не надали можливості виступити та аргументувати свою позицію.

Ще раз, колеги, це законопроект не про справедливість, не про рівність і не про підтримку вітчизняних виробників.

Прошу підтримати проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Іоновій Марії Миколаївні, фракція політичної партії «Європейська солідарність» .

ІОНОВА М.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Прошу передати слово Герасимову Артуру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Шановні українці! Фракція «Європейська солідарність» не буде підтримувати цей проект постанови.

Але я хотів би звернутися зараз до керівництва Верховної Ради з проханням ще раз поставити на голосування залу питання про включення до порядку денного сьогоднішнього засідання і голосування сьогодні законопроекту № 6542 про виділення додаткових 50 мільярдів гривень на армію.

Нагадаю, що згідно з Регламентом питання про включення до порядку денного конкретного дня ми можемо ставити не один, не два і навіть не 10, а 20 разів. Я вважаю, що на сьогодні фінансування української армії – це питання номер один не лише для цього залу, а для кожного українця й усієї країни.

До того ж хотів звернути увагу українців на ще один надважливий момент. Верховна Рада України 1,5 місяця тому прийняла закон щодо навчань іноземних військових і спільної участі їх у військових навчаннях. Зеленський досі його не підписав. Чому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Шаповалову Юрію Анатолійовичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

ШАПОВАЛОВ Ю.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 146, Полтавська область, самовисуванець). Прошу передати слово Рудіку Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Ярославович Рудик. Будь ласка.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги! Безперечно, ми всі в цьому залі маємо виступати за підтримку власного виробника і відродження нашої промисловості. Але чому 15 мільярдів гривень – без *ProZorro*? Вам не здається це дивним?

Під стінами Верховної Ради вже який день стоять ФОПи. І сьогодні вони стояли в надії, що ми проголосуємо той порядок денний, де розглядатиметься ключовий законопроект про відтермінування РРО або корективи з його застосуванням. Але у нас не знайшлося на це часу. А на те, щоб поставити проект постанови про скасування, яку ми зараз обговорюємо, у нас час знайшовся. Він знайшовся тому, що немає голосів у залі, і всі чудово розуміють, що ми цих 226 голосів не наберемо. Усе, що сьогодні ставиться, по суті, не отримає підтримки.

Тому, товариство, шановні українці, не можна прикриватися гарними гаслами, говорячи, що ми підтримуємо виробництво великих підприємств, і не звертати увагу на те, що 2 мільйони людей, які продовжують боротися за свої

права, не мають цих прав і змушені робити те, що їм не властиво – стояти щодня і просити нас, народних депутатів, підтримати їхню ініціативу.

Я розумію, що сьогодні у нас немає на це голосів, але сьогодні не останній день. Будуть наступні пленарні дні, буде наступна сесія, я дуже сподіваюся, що колеги від «слуг» одужають, у них набереться додаткових 20 голосів і вони під надуманими причинами не будуть скасовувати роботу нашого парламенту (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Нестору Івановичу Шуфричу, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане Голово. Прошу передати слово народному депутату Григорію Мамці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Григорій Миколайович Мамка. Будь ласка.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні народні депутати, хочу звернути увагу на те, що в державі існує декілька принципів проведення закупівель. Перший – через систему *ProZorro*, інший – закупівля в єдиного учасника. Законом було важко вигадати таку історію, але наша Верховна Рада придумала. Що заважає провести щодо однієї чи іншої процедури ті чи інші роботи? Абсолютно нічого. Але щодо однієї, щодо іншої процедури будуть відповідати. А щодо нової процедури, як притягнути таку кількість народних депутатів? Усі сумлінно виконуватимуть закон і будуть красти. Усе буде гаразд, дуже чемно, навіть термін для себе встановили.

А поправки «Опозиційної платформи – За життя», що... Слухайте, давайте не три роки, давайте хоч один рік... Якщо вже Верховна Рада дозволяє, то дайте можливість доповісти з трибуни Верховної Ради, куди поділися гроші, почути від контрольно-ревізійного управління про результати та хід будівництва і таке інше. Не захотілося.

Такі рішення «Опозиційна платформа – За життя» апріорі не може підтримувати і буде підтримувати цей проект постанови, тому що законом ще не дозволяли красти.

Ми будемо підтримувати цей проект постанови і просимо всіх народних депутатів схаменутися і не дозволити таким ініціативам, крім процедур, які встановлені в державі, вигадувати третю безвідповідальну процедуру, але з колосальною витратою коштів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Железняк, і після цього переходимо до голосування.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги! Нагадую, що ми голосуємо проект постанови щодо порушення Регламенту під час підготовки закону. Ми можемо погоджуватися чи не погоджуватися з логікою законопроекту, я особисто не голосував, хоча і мав розмову з представниками Харківської області і депутатами, які мали іншу позицію, але процедура підготовки законопроекту була порушена, тому що, нагадую, саме в цьому законопроекті було дві поправки – 9 та 10, якщо я не помиляюся. Перша – вивести закупівлі з процедур контролю, друга – збільшувати ціну закупівлі на 50 відсотків, якщо контракт більше трьох років. Я розповідав з цієї трибуни під час розгляду законопроекту, чому це корупція. Тому дякую всім, хто не підтримав цих поправок.

Давайте закінчувати практику, коли законопроекти заздалегідь виносяться з порушенням статті 116 Регламенту. Це відповідальність президії, щоб такі законопроекти перевірялися, і якщо ми побачимо знову повторення такої ситуації, просто не вносилися на розгляд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Прошу підготуватися до голосування. Ще раз нагадую, це блокуючий проект постанови.

Ставиться на голосування проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 26.01.2022 про прийняття у другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» щодо особливостей застосування переговорної процедури закупівлі» ([№ 6273-П](#)).

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги! У нас є законопроекти про тимчасові слідчі комісії, але є й два освітні законопроекти. Чи не будете ви проти, якщо ми зараз включимо їх до порядку денного на сьогодні та проголосуємо? Не будете?

Шановні колеги, є пропозиція включити до порядку денного на сьогодні та розглянути два освітні законопроекти – [№ 6354](#) і [№ 6445](#).

Шановні колеги, прошу підтримати та проголосувати пропозицію про включення та перехід до розгляду цих двох законопроектів – [№ 6354](#) і [№ 6445](#).

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо розширення можливостей

для трансформації освітньої мережі та захисту прав учасників освітнього процесу» (№ 6354).

Шановні колеги, прошу розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 209.

Рішення прийнято.

До слова запрошується народна депутатка України Юлія Миколаївна Гришина.

Будь ласка, Юліє Миколаївно.

ГРИШИНА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні українці! Шановні колеги! Сьогодні ми будемо говорити про санаторні школи. На жаль, на місцях трансформація санаторних шкіл триває не в тому напрямі, як нам всім з вами хотілося б. На жаль, масово замість трансформації санаторні школи в нас ліквідуються, а права дітей масово порушуються.

Ми всі з вами пам'ятаємо, як декілька місяців тому просто одним рішенням місцевої влади в Закарпатті було ліквідовано чотири спеціальні і одну санаторну школу.

Наш законопроект № 6354, який, до речі, підтримано представниками абсолютно всіх фракцій, який ми розробляли з представниками всіх фракцій, з представниками Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти і науки, безпосередньо покликаний вирішити цю проблему.

Ми вже третій рік живемо в умовах пандемії, і зберегти здоров'я наших дітей – це основна задача нас із вами, дорослих. А позбавлення можливості отримувати профілактичні послуги абсолютно цьому не сприяє.

Враховуючи те, що нещодавно міністр охорони здоров'я заявив про те, що наразі лише створюється мережа реабілітаційних закладів МОЗ, ми вважаємо недоцільним ламати існуючу систему санаторних шкіл, допоки не з'явиться альтернатива від МОЗ. Тому ми приймаємо рішення продовжити строки трансформації санаторних шкіл до 2024 року.

І ще я хочу сказати, що зараз тут у залі обговорюється, дискутується питання про те, що цим законопроектом пропонується ліцензування санаторних шкіл. Колеги, ліцензування санаторних шкіл передбачено вже законодавством давним-давно, і всі санаторні школи працюють на підставі ліцензій, так само як і загальноосвітні заклади, які мають медпункти. Тому прошу підтримати цей законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова співдоповідачку – голову підкомітету Комітету з питань освіти, науки та інновацій Олену Георгіївну Лис. Будь ласка.

ЛИС О.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 201, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Шановний Голово! Шановні народні депутати! Комітет з питань освіти, науки та інновацій розглянув на своєму засіданні 27 січня 2022 року проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо розширення можливостей для трансформації освітньої мережі та захисту прав учасників освітнього процесу» (№ 6354), внесений народним депутатом Гришиною та іншими народними депутатами України.

Під час розгляду законопроекту було проаналізовано висновки відповідних центральних органів виконавчої влади та громадських організацій, які було подано на запит комітету. Зокрема, Міністерство фінансів України, Міністерство охорони здоров'я України, Українська асоціація районних та обласних рад підтримують законопроект без зауважень. Міністерство освіти і науки України, підтримуючи ідею необхідності прийняття законопроекту, висловлює пропозицію щодо збільшення терміну від трьох місяців до одного року для прийняття Кабінетом Міністрів України нормативно-правових актів, необхідних для реалізації закону.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України також висловлює низку зауважень та пропозицій, які можуть враховуватися під час підготовки законопроекту до другого читання.

Враховуючи вищевикладене, за результатами розгляду законопроекту Комітет з питань освіти, науки та інновацій рекомендує Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо розширення можливостей для трансформації освітньої мережі та захисту прав учасників освітнього процесу», внесений народним депутатом Гришиною, доопрацювати з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів законодавчої ініціативи, скоротивши строки подання таких поправок і пропозицій наполовину, і внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

Прошу врахувати рекомендації Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект?

Прошу записатися: два – за, два – проти. Будь ласка.

Слово надається народній депутатці України Михайлюк Галині Олегівні, фракція політичної партії «Слуга народу».

МИХАЙЛЮК Г.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народній депутатці Шпак Любові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Любов Шпак. Будь ласка.

ШПАК Л.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 194, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Санаторна школа дає можливість поєднати освітній процес з лікуванням дітей з важкими хворобами та вчасно здійснювати профілактику ускладнень. Проте зазвичай в громадах на місцях краще знають, які саме потреби мають ці заклади освіти.

Органам місцевого самоврядування надали повноваження щодо трансформації санаторних шкіл в інші заклади освіти, виходячи саме з потреб на місцях. Як показує практика, цей процес трансформації на сьогодні відбувається. Із 65 санаторних шкіл, що функціонують в Україні, близько 40 знаходяться в процесі такої трансформації в інші навчальні заклади, передусім – в ліцеї та гімназії.

Зрозуміло, що звичайний освітній заклад не має можливості надавати певні якісь лікувально-оздоровчі послуги таким дітям. Тому саме для цього в проекті пропонується передбачити можливість створення таких пунктів саме в школах, які будуть допомагати в лікуванні та навчанні дітей.

Якщо запити суспільства щодо дітей з особливими потребами мають велику кількість, то на місцях можна створювати і спеціальні школи, і навчально-реабілітаційні центри. Однак немає достатньо часу для реалізації такого проекту, і саме цей законопроект дає можливість продовжити термін реалізації щодо трансформації.

Щодо законопроекту. Законопроект було підтримано всіма міністерствами і відомствами, також підтримано Асоціацією міст України. Тож давайте підтримаємо і ми, бо саме ми повинні надати якісну освіту дітям з особливими потребами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці Совсун Інні Романівні, фракція політичної партії «Голос».

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Це другий законопроект, який стосується освіти, який ми розглядаємо сьогодні в цей не дуже вдалий для українського парламентаризму день.

Мені дуже прикро, що цей другий законопроект, за великим рахунком, настільки ж мало має стосунку до реформи у сфері освіти, як і попередній. Досить технічне рішення, яке насправді великою мірою загальмовує реформи в Україні, започатковані декілька років тому.

І при цьому я хочу сказати, що, на жаль, до порядку денного не потрапляють законопроекти, які насправді могли би змінювати ситуацію у сфері освіти і науки. Для мене досі незрозуміло, чому вчора на засіданні Погоджувальної ради було знято з порядку денного мій законопроект про те, аби не призначати ректорів та міністрів, які мають плагіат в науковій роботі. Натомість ми маємо абсолютно технічні рішення, які потрапляють в порядок денний.

Але гірше інше – уся політика у сфері освіти, особливо вищої освіти, на сьогодні викликає багато запитань. Шановні колеги в залі, скажіть, будь ласка, а вам не соромно, коли ректором новоствореного університету в Харкові обирають чинного депутата від фракції «Слуга народу» Андрія Одарченка? Скажіть, будь ласка, в якому світі це прийнятно, що за умови, коли є заява в поліцію про порушення в процедурі проведення виборів, попри це міністр призначає людину ректором, а після цього відтерміновує це призначення на два роки, до закінчення терміну дії мандату.

Водночас, у моєму рідному університеті – Києво-Могилянській академії міністерство відмовляється визнавати результати виборів.

Шановні колеги, шановний пане Шкарлет, який зараз нас слухає, жоден міністр освіти, який вступав у бійку з Києво-Могилянською академією, не вигравав, запитайте Табачника. Я більше вам скажу, що жоден Президент України, який вступав у бійку з Києво-Могилянською академією так само не вигравав, запитайте самі знаєте кого.

Тому я закликаю до свідомої і зрозумілої політики у сфері освіти для того, аби ми потім не чули про те, що якийсь випускник школи з найкращими результатами ЗНО поїхав вчитися за кордон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Шахову Сергію Володимировичу, депутатська група «Довіра».

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Передаю слово Сергію Вельможному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Вельможний. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Я є мажоритарником з міста Рубіжного, де є Рубіжанська обласна санаторна школа, яку ліквідовано.

Дякую колезі Сушку Павлу за фахову роботу, за створену ТСК, яка розглядає проблемні питання щодо ліквідацій санаторних шкіл. Був присутній на засіданні, на якому порушувалися питання, пов'язані із трансформацією санаторних шкіл, та розглядалися шляхи їх вирішення. На засіданні було заслухано губернатора Луганської області щодо того, що робиться для вирішення питань

Рубіжанської школи, зокрема фінансування. Ми почули тільки про те, які є проблемні питання, але не почули, які є шляхи їх вирішення.

І цим законопроектом не запропоновано, як вирішити всі проблемні питання трансформації освітньої мережі та захисту прав учасників освітнього процесу, запропоновано тільки продовжити до 1 липня 2024 року перехідний період для зміни типу закладів освіти. Також не вирішується питання відповідного фінансування і відповідні розрахунки до законопроекту не надано.

Але було поставлено певні запитання голові військово-цивільної адміністрації стосовно того, які є шляхи вирішення таких питань і що з цим робити. Є певні можливості і всі можливості для того, щоб забезпечити дітей освітнім процесом та умовами з урахуванням оздоровчих потреб. Тому ми будемо підтримувати цей законопроект, але в ньому не запропоновано, як вирішити всі питання щодо роботи санаторних шкіл.

Дякую за увагу. Сергій Вельможний, Луганщина, депутатська група «Довіра».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Євтушку Сергію Миколайовичу, фракція політичної партії «Батьківщина».

Іван Григорович Кириленко. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ми попереджали, коли приймався базовий закон, що з наскоку, вибачте, нахрапом ліквідувати протягом короткого терміну десятки шкіл із специфічною формою навчання і лікування дітей – буде біда. Так і сталося, на превеликий жаль. На превеликий жаль, так і сталося.

Тому конкретний позитив цього законопроекту полягає ось у чому: це мораторій на два з половиною роки на це божевілля, і це правильно, і це позитив, який треба підтримати. Повірте, коли це питання розглядалося на комітеті в режимі онлайн, ми запросили керівників таких закладів, і наскільки було болісно слухати і чути, що за чотири роки до таких закладів не те що ніхто не приїжджав з базового міністерства, дзвінків навіть не було.

Друзі, проблеми, звичайно, тут є, їх треба вирішити за ці два з половиною роки. Чи заклади буде перепрофільовано, чи вони матимуть інший статус – за цей час можна детально вивчити.

Що ми пропонуємо. Ми залишаємо норму в цьому законопроекті – мораторій. І більше не треба влізати в інші процедури, які не врегульовано, на жаль, у цьому законопроекті, або їх треба до другого читання врегулювати. А що таке специфічні послуги? Треба розкрити їх зміст. А що таке оці санаторно-профілактичні підрозділи, які в школах будуть? А яка їхня структура? А які функції? Про ліцензування вже тут була розмова – чи треба, чи не треба. Та ні, мабуть, ліцензування буде потрібне, бо це все-таки медичні послуги.

Тому до другого читання або прибираємо це і хай уряд цим займається, або розшифровуємо. А загалом, хочу подякувати всім авторам, починаючи з Юлії Миколаївни, за те, що цей законопроект внесено, за те, що дослухалися до побажань «Батьківщини».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, хвилинку.

Будь ласка, зараз Констанкевич Ірина Мирославівна. Потім Герасимов Артур Володимирович і Павленко Юрій Олексійович. І після цього переходимо до голосування.

Ірина Мирославівна. Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець).* Шановні народні депутати! Прошу підтримати цей законопроект, оскільки предметом цього законопроекту є діти. Діти, які мають хвороби, які мають складні хвороби, і вони, на жаль, уже мають проблеми життєві, а ми ще українським законодавством створюємо їм освітні проблеми.

Хочу подякувати робочій групі, яка напрацювала законопроект, і ТСК, яка глибоко вивчила проблему. І насправду, хоча це відтермінування проблеми, але за нього треба проголосувати.

І друге. Ми звертаємося до уряду з категоричною вимогою збільшити фінансування на потреби дітей, які мають патронаж у освіті. На 2022 рік не виділено кошти на забезпечення патронажу для індивідуальної форми навчання в закладах середньої освіти. Це практично 3 мільярди гривень. Вважаю, що в такій ситуації економити саме на цих дітях – це злочинно. Тому перше моє...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Герасимову Артуру Володимировичу, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, ми утримаємося під час голосування за цей законопроект.

Друге. Я хочу щиро подякувати студентам, викладачам і співробітникам Києво-Могилянської академії за те, що не дали владі сфальшувати вибори і обрати того, кого хоче влада. Так тримати!

І ключове. Сьогодні вранці з цієї трибуни пан Зеленський сказав, що він підтримує українську армію. Не вірю! Поясню. Тому що одна справа говорити і піаритися, інша – робити. Чому? Указами гроші не виділяються, а ви не хочете голосувати сьогодні в цій залі питання про виділення додаткових 50 мільярдів гривень на армію.

І друге. Місяць тому Верховна Рада прийняла Закон «Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2022 році для участі у багатонаціональних навчаннях». Зеленський його і досі не підписав. Якщо ви не боїтеся Путіна, підписуйте його сьогодні, якщо підтримуєте армію – сьогодні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Павленку Юрію Олексійовичу, фракція «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Здавалося б, технічний закон – зміна терміну з 2022 на 2024 рік. Але по факту цей закон чітко показує системні проблеми, які є сьогодні в Україні. І в рамках реалізації цих так званих реформ – освітньої, деінституалізації і багатьох інших, на жаль, забули про дітей. Тому базовий закон визначив чомусь дати, до яких треба закрити дитячі заклади, але там немає жодної дати, до якої треба створити альтернативні послуги в громадах на базовому рівні, і немає відповідальності посадових осіб.

Тому я вважаю, що треба припинити цю практику перенесення дат, вилучити цю норму в принципі, підійти системно, як це сьогодні робить тимчасова слідча комісія, до питань захисту і забезпечення прав дитини в будь-якій реформі, яка ініціюється чи урядом, чи в цій залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили розгляд питань порядку денного. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування. Пропозиція комітету – прийняти за основу, а також скоротити наполовину строки, тому я поставлю їх почергово.

Шановні колеги, ставлю пропозицію прийняти проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо розширення можливостей для трансформації освітньої мережі та захисту прав учасників освітнього процесу» ([№ 6354](#)) за основу.

Готові голосувати? Шановні колеги, прошу проголосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є ще пропозиція комітету... Комітет пропонує скоротити наполовину строки внесення пропозицій і поправок та підготовки до другого читання (*Шум у залі*).

Немає такої пропозиції комітету, шановні колеги. Якби була пропозиція прийняти за основу і в цілому... Дивіться, я ж не знаю (*Шум у залі*).

Голова комітету. Що? Ні, голова комітету каже «ноу».

Скорочення строків. Давайте підтримаємо скорочення строків, щоб вони могли швидко доопрацювати. І як ми вже вийдемо в парламентську залу, щоб ми могли також проголосувати.

Тому я ставлю пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій, поправок та підготовки до другого читання законопроекту № 6354 відповідно до частини другої статті 116 Регламенту.

Прошу проголосувати.

«За» – 192.

Рішення не прийнято.

Будемо 14 днів приймати поправки. Дякую, колеги.

Йдемо далі. Наступний законопроект (ми проголосували про включення його до сьогоднішнього порядку денного) – це проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності» ([№ 6445](#)).

Шановні колеги, ставлю пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Будь ласка, прошу проголосувати.

«За» – 203.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова народного депутата України Чорного Дмитра Сергійовича, автора цього законопроекту. Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності». Це одночасно і простий, але надважливий для розвитку науки законопроект.

Чому виникло таке питання? Відповідно до порядку формування та використання коштів Національного фонду досліджень України бюджетні кошти спрямовуються на грантову підтримку фундаментальних наукових досліджень у галузі природничих, технічних, суспільних та гуманітарних наук, прикладних наукових досліджень і науково-технічних розробок за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, які визначаються відповідним законом. Точніше, такі пріоритетні напрями було визначено до 2021 року включно.

На 2022 рік такі пріоритетні напрями не затверджено. На відповідну бюджетну програму у Державному бюджеті України на 2022 рік передбачено 833 мільйони гривень. Для чого? Для того щоб відповідні закладені кошти в бюджеті можна було використовувати, необхідно мати затверджені пріоритетні

напрями розвитку науки і техніки на 2022 рік. Зазначену проблему пропонується вирішити законопроектом № 6445. Його метою є продовження чинних пріоритетних напрямів на 2022 рік. З огляду на це необхідно невідкладно приймати проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності».

Шановні колеги, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Сергійовичу.

Шановні колеги, запрошую до слова співдоповідача – голову підкомітету Комітету з питань освіти, науки та інновацій Валерія Вікторовича Колюха. Будь ласка.

КОЛЮХ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 92, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати! Враховуючи загрози, які виникають в поточному році з проведенням наукових, науково-технічних досліджень у зв'язку із закінченням терміну дії в 2021 році пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності, Комітет з питань освіти, науки та інновацій вважає за доцільне продовжити їх дію до кінця 2022 року і, відповідно, у своєму рішенні від 26.01.2022 року ухвалив наступне.

Включити до порядку денного шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності» (№ 6445), поданий народним депутатом України Ларисою Білозір та іншими народними депутатами. Також згідно із пунктом 1 частини першої і частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань освіти, науки та інновацій рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду прийняти законопроект № 6445 в першому читанні за основу та в цілому.

Дякую за увагу і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є необхідність обговорювати ці питання?

Шановні колеги, прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається Якименку Павлу Віталійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЯКИМЕНКО П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Грищуку Роману.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Грищук. Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Друзі, про що цей законопроект. Ми змінюємо число 2021 на 2022, все. Замість одиниці – двійка. І двійку ми хотіли поставити Міністерству освіти за те, що нам потрібно це зараз робити. Ми продовжуємо пріоритетні напрями розвитку науки і техніки, які було прийнято 10 років тому.

Чому ми продовжуємо? Тому що ми зараз не можемо фінансувати науку. У нас кошти на науку виділено, науковці є. Національний фонд досліджень хоче дати гроші науковцям, але не може цього зробити, бо у нас немає затверджених нових пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки. І ми мусимо просто на рік продовжувати, так не має бути.

Я щиро вдячний авторам цього законопроекту. Ми маємо за нього проголосувати за основу і в цілому. А Міністерство освіти і науки спільно з Міністерством економіки і Національною академією наук мають розробити нові пріоритетні напрями розвитку науки і техніки і надати їх Верховній Раді для затвердження, а не Кабінету Міністрів, як вони хочуть це зробити. За законопроект голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Величковичу Миколі Романовичу.

Гончаренко Олексій Олексійович. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Шановні друзі! Безумовно, освіта, наука – це ті принципові базові речі, які відрізняють сьгодні розвинуті країни від нерозвинутих. І, звичайно, якщо ми хочемо змінити ситуацію в нашій державі, то людський капітал, вкладати в людину – це наше завдання.

Але де ж ми це бачимо в реальності в нашій державі? Чи ми це бачимо, коли оці піар-проекти від Зеленського тільки і є щодо освіти та науки? Президентський університет – півмільярда гривень. Куди? На що? Є велика кількість у державі університетів, де жебракують викладачі, і які не мають жодної підтримки. Ні, новий піар-проект! І відчепіться заодно від Могилянки. Ті, хто починали її чіпати, завжди погано закінчували.

Друге. Знов президентський фонд ще на півмільярда гривень. Та давайте цей мільярд гривень дамо на справжню науку, справжню освіту.

І я подаю вам приклад, як треба працювати. Сьогодні виповнюється рівно рік, відколи ми почали відкривати Гончаренко центри в Україні. Перші два центри відкрили 1 лютого минулого року, за цей час відкрито вже 24 центри. Більше 100 тисяч людей в маленьких містах України пройшли через ці центри. Більше 10 тисяч людей завершили вивчення англійської мови, отримали рівень А 2. І ми це бачимо і робимо прямо зараз без жодної бюджетної копійки, без мільярдів,

без мільйонів, без жодної, завдяки людям, завдяки нашим партнерам і патронам на Патреоні. До речі, я закликаю всіх підтримати нас.

Ми маємо три центри на Донбасі: Костянтинівка, Лиман, Краматорськ, які працюють там. Ми маємо центр під Харковом в 30 кілометрах від російського кордону. Із заходу до сходу, з півночі до півдня – так треба робити.

Приєднуйтеся до таких ініціатив, припиняйте витратити бюджетні кошти на піар-проекти. Освіта і культура – це те, що змінить нашу державу, це наш головний капітал. Не земля, навіть не нафта. Люди!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, я просто просив би все-таки наступний раз виступати по темі законопроекту. Це дуже цікаво – освітні центри, але в нас питання напрямів розвитку науки і техніки. Дякую.

Запрошую до слова Нестора Івановича Шуфрича, «Опозиційна платформа – За життя».

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний Голово. Прошу передати слово одному із наймолодших докторів наук Колтуновичу Олександрю.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович, один із наймолодших докторів наук. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую Нестору Івановичу Шуфричу. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! «Опозиційна платформа – За життя» не буде підтримувати запропоновані зміни, оскільки колеги вже акцентували увагу на тому, що з 2011 по 2021 рік було запропоновано відповідні пріоритетні напрями інноваційної діяльності. Розроблялися ці проекти ще в 2010 році. Та невже ви думаєте, що в таких сферах, як інноваційна політика, інноваційний розвиток економіки, не змінилося нічого за 10 років?

Я не проти того, щоб ми фінансували наукові дослідження, науково-дослідні і дослідно-конструкторські розробки. Але ви подивіться, який там перелік, там і стратегічні пріоритети, які визначено, і інші пріоритети. Неможливо і на сьогодні неактуально цим займатися і фінансувати ті чи ті розробки.

Тому, на мій погляд, якщо ви навіть і будете його продовжувати, то ви все-таки внесіть повноцінні зміни до відповідних двох статей, застосуйте ті зміни, які уже стосуються таких питань, і запропонуйте абсолютно нові стратегічні пріоритети інноваційної діяльності, наприклад, з 2022 до 2030 року. Тому що наступне десятиріччя визначає абсолютно інші пріоритети з питань інноваційного розвитку.

І ще один дуже важливий момент, зважаючи на те, що вже задали тон дискусії наші колеги. Я також хочу звернути увагу на деінтелектуалізацію в суспільстві, на примусове знищення науки в Україні, на нефінансування науково-дослідних інститутів, на ту ситуацію, коли науково-дослідні інститути

змушені йти на неповний робочий день, працюють неповний робочий тиждень. Фонд оплати праці не фінансується з державного бюджету, і це є фундаментальна проблема нашої країни, коли ви не фінансуєте науку, а де-юре і декларативно визначаєте ці пріоритети.

Тому я пропоную вам все-таки повністю переписати ці дві статті і визначити абсолютно інші стратегічні пріоритети інноваційного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, слово надається народному депутату України Осадчуку Андрію Петровичу, фракція політичної партії «Голос».

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Будь ласка, передайте слово Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна. Будь ласка.

СОВСУН І.Р. Фракція «Голос». Шановні колеги, давайте ще раз чесно скажемо, про що цей законопроект. Український уряд зобов'язаний приймати рішення щодо так званих пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки. Уряд не спромігся це зробити.

Що зараз пропонуємо ми цим законопроектом? Ми продовжуємо дію попередньо прийнятого рішення про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки. Це смішно і трагічно водночас, бо коли в уряді немає політики у сфері науки, то, на жаль, за це все в кінцевому рахунку платимо ми. І це ж, насправді, не єдина проблема, яку ми зараз фіксуємо. Чи знаєте ви, шановні колеги, що впродовж року жодного разу не збирався Науковий комітет – інституція, яку створено в рамках реформи науки, яку запущено декілька років тому. І ця інституція покликана саме скеровувати розвиток науки в Україні.

Рік Прем'єр-міністр Шмигаль не скликає Науковий комітет. Зараз із цієї трибуни я від імені колег із «Голосу», і я точно знаю, що це підтримують члени освітнього комітету, закликаю Прем'єр-міністра звернути увагу на це питання. Не можна надалі ігнорувати розвиток науки в Україні, бо в кінцевому рахунку за це все ми заплатимо разом як суспільство.

Тому, шановні колеги, за цей законопроект треба голосувати. Хоча відверто вам скажу, що якщо ми за нього проголосуємо, то не зміниться нічого, так само як нічого не зміниться, якщо ми за нього не проголосуємо. Мені дуже прикро, що зрештою саме такі законопроекти опиняються в порядку денному, але на це зрештою воля більшості і ваша відповідальність.

Але я хочу ще раз звернутися з цієї трибуни з тим, аби ми все-таки звернули увагу на розвиток науки. Це ганебно, коли ми не можемо затвердити банальний документ на рівні уряду просто тому, що немає ініціативи, немає розуміння стратегічної важливості науки. Звертаюся з цим проханням до Прем'єр-міністра Шмигалья, а законопроект давайте проголосуємо. Надалі ж перейдемо

до тих проектів законів, які насправді будуть змінювати щось в українській науці та освіті.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили...

А, будь ласка, звичайно, Іван Григорович Кириленко, фракція «Батьківщина». Хто ще буде? Бачу, Володимир Юрійович Арешонков. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги, три слова, які характеризують цей законопроект. Як кажуть, слів із пісні не викинеш, вони звучать так: «За державу обидно».

Шановний Руслане Олексійовичу, а чому під час розгляду такого законопроекту в залі немає профільного віце-прем'єра, немає половини міністерства, які до цього причетні?

Друзі, в країні майже вісім років іде війна. У пріоритетних напрямках інноваційної діяльності і розвитку науки оборонного комплексу немає. На себе головний тягар у цей період в економіці взяла система агропромислового комплексу. У пріоритетах АПК немає. Продовжуємо продукувати сировину, дивуємо увесь світ врожаями і експортуємо те, що називається первинна обробка або чиста сировина. Отримуємо 16 мільярдів доларів доходу і пишаємося цим. Інші країни в цих умовах отримують в 10 разів більше.

Руслане Олексійовичу, проголосуємо із соромом, але доручення уряду – негайно внести ці пропозиції. Що це таке?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Арешонкову Володимирі Юрійовичу. Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Депутатська група «Довіра» ще раз звертає увагу українського уряду на те, що потрібно надзвичайно серйозно, відповідально, ретельно готувати документи, особливо такого стратегічного програмного характеру, в тому числі ті, які стосуються питань розвитку української освіти, української науки, розвитку інноваційних технологій.

І ми ж усі прекрасно все розуміли, коли тільки 10 грудня минулого року уряд вніс зміни до чинної законодавчої бази і запропонував визначити пріоритетні напрями інноваційної діяльності на найближчі роки. Та невже не було зрозуміло, що ми не встигаємо їх опрацювати і прийняти?

Тому необхідність прийняття рішення зараз є очевидною, але потрібно дуже ретельно надалі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Юрійовичу.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, прошу підготуватися до голосування. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування. Є пропозиція комітету прийняти за основу і в цілому, але ми будемо ставити почергово, так, як ми завжди ставимо.

Тому, шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності» ([№ 6445](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності» ([№ 6445](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, я зачитаю одну інформацію зараз і потім перейдемо до розгляду інших питань.

Надійшла заява від народного депутата Олега Воронька. Відповідно до статті 13 Закону України «Про статус народного депутата України» та частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про вихід зі складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу».

Шановні колеги, йдемо далі. У нас далі три проекти постанов про утворення тимчасових слідчих комісій – [№ 4657](#), [№ 6196](#) і [№ 6428](#). Починаємо з першої.

Розглядаємо проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим» ([№ 4657](#)). Це питання не потребує включення до порядку денного. Ставлю пропозицію розглянути його за скороченою процедурою.

Шановні колеги, прошу голосувати.

Секунду, стоп. Що у вас? Зараз, секунду, щось у нас... Я перепрошую, щось «Рада» не готова була, тому ще раз. Ні, сказали нам, що вже все готово.

Ставлю пропозицію розглянути цей проект постанови за скороченою процедурою. Прошу голосувати, шановні колеги.

«За» – 206.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова автора проекту постанови – народну депутатку України Єлизавету Петрівну Богуцьку. Прошу, будь ласка.

БОГУЦЬКА Є.П., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Нарешті. Нарешті, друзі, ми підійшли через вісім років після початку окупації Криму до питань, які замовчувалися всі ці роки і які ми маємо розслідувати парламентською комісією саме зараз, хоча і мали би провести це розслідування набагато раніше. Колись Вінстон Черчилль сказав: «Якщо країна, обираючи між війною і ганьбою, обирає ганьбу, вона отримає і війну, і ганьбу».

Наприкінці лютого 2014 року почалася окупація Криму Російською Федерацією. Немає жодного сумніву, що саме Путін давав накази про захоплення півострова, проведення там незаконного референдуму і що саме він як Президент Росії прийняв потім Автономну Республіку Крим до складу Російської Федерації як окремий Федеральний округ Росії, що не визнається усіма демократичними країнами світу.

Але чи все зробила українська тодішня влада, щоб цього не відбулося? Що передувало окупації Криму і які обставини або факти сприяли цьому і зробили захоплення Криму можливим? Чи можна було уникнути цих обставин або їх наслідків? Чи було вичерпано всі можливості для того, щоб унеможливити замах Росії на державний суверенітет і територіальну цілісність України? Адже це була далеко не перша спроба Росії відрізати Крим від України, але всі вони закінчувалися фіаско для Російської Федерації.

Підготовка та створення ТСК тривали довго, майже два роки, тільки дві фракції зголосилися надати своїх представників: Григорія Немирю, «Батьківщина», дякую дуже, і Олега Волошина ОПЗЖ, теж дуже дякую.

Незважаючи на це, закликаю всіх проголосувати за створення тимчасової слідчої комісії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова співдоповідача – голову Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергія Віталійовича Кальченка. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим» (№ 4657).

Згідно із пропозиціями парламентських фракцій і депутатських груп запропоновано обрати до складу цієї комісії депутатів від фракцій партії «Слуга народу», «Опозиційна платформа – За життя» і «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Інші парламентські фракції і депутатські групи не надали свої пропозиції щодо кількісного і персонального складу цієї комісії.

Щодо оформлення проекту постанови комітет у своєму висновку відзначив, що у пункті 3 проекту постанови, в якому визначається, що кількісний склад тимчасової слідчої комісії становить 10 народних депутатів України, виходячи з практики норм проектування в частині вживання числівників «10 та більше ніж 10», слово «десять» має бути замінено цифрами, тобто на «10».

Окрім цього, пункт 5 проекту постанови потребує редакційного уточнення в частині написання прізвищ народних депутатів України, кандидатури яких запропоновано обрати до складу утворюваної тимчасової слідчої комісії, а саме написання їх у родовому відмінку.

Враховуючи викладене, комітет рекомендує парламенту розглянути проект постанови № 4657 з урахуванням редакційних уточнень комітету і прийняти рішення згідно з частиною третьою статті 138 Регламенту Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорити?

Прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Дирдіну Максиму Євгеновичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ДИРДІН М.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Кравчук Євгенії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євгенія Михайлівна Кравчук. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Хочу почати свій виступ з важливої цитати: «...щоб більше ні в кого не виникало навіть думки, що можна посягнути на наш суверенітет, посягнути на нашу територіальну цілісність або відібрати в Україні частину території без єдиного пострілу. Цього не буде ніколи. А ті, хто без бою віддав Крим, мають нести відповідальність». Ці слова сказав Президент Володимир Зеленський у своєму посланні до Верховної Ради України 20 жовтня 2020 року.

Те, що головним винуватцем і агресором є Росія, не ставиться під сумнів. Однак були і ті, хто спростив завдання нашому ворогу своїми діями або

злочинною бездіяльністю. І щоб кожен відчував на собі відповідальність, необхідне усвідомлення її невідворотності. Ми маємо сім вироків, пов'язаних із Кримом, сім вироків із 1500 проваджень, які поки що нічим не закінчилися.

Саме тому наша фракція «Слуга народу» наголошує на важливості утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим, яка за рік має перевірити, зібрати інформацію, взяти участь у засіданнях із правоохоронними органами, щоб зрештою притягнути винних до відповідальності. Це питання довіри суспільства до нас – народних депутатів, а також до всієї правоохоронної системи.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Констанкевич Ірині Мирославівні, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Прошу передати слово народному депутату Ігорю Володимировичу Гузю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Володимирович Гузь. Будь ласка.

ГУЗЬ І.В. Шановні друзі, без сумніву, якщо є бажання на другому році цієї каденції парламенту розглянути це питання, ніхто більшості не буде забороняти. Але водночас є низка інших питань, які уже упродовж цих двох років стоять на порядку денному і, на превеликий жаль, до них чомусь руки не доходять.

Я спілкуюся (не тільки я, багато з нас) із ветеранами, які були в Дебальцевому, які були в Іловайську, які вимагають теж створення ТСК і проведення відкритого розслідування тієї ситуації, яка була тоді. Вона була дуже болісною, особливо для родин тих, хто там загинув. Люди не бачили і не знають правди. Тому я закликаю більшість все-таки теж розглянути питання і щодо Дебальцевого, і щодо Іловайська.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Павленку Ростиславу Миколайовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Вікторія Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Насамперед хочу подякувати активістам, які сьогодні виступили на підтримку 121 в'язня

Кремля – кримчан. Ми ні на секунду не забуваємо, що Крим – це Україна. І дуже боляче те, що в 2014 році Україна втратила Крим. Я абсолютно вірю, що це тимчасово.

Давайте поговоримо (ми не проти такої розмови), чому це сталося. Давайте поговоримо про Харківські угоди, коли російський контингент в Автономній Республіці Крим було збільшено вдвічі, коли російським військовим дозволили там пересуватися по території півострова, завдяки чому окупація пройшла так блискавично. Поговоримо про те, що в Києві був Майдан і що там розстрілювали людей, і що в легітимності київської влади були, скажемо так, великі сумніви, особливо у тих правоохоронців, які працювали тоді в Криму. Давайте поговоримо про засідання РНБО, яке було в останній день лютого, коли вирішувалося це питання. Я була там присутня, і я, як і багато наших колег, є живий свідок того, хто і що тоді говорив і як голосував.

Напевно, ця розмова доречна. Але тим, хто зараз говорить про «жодного пострілу в Криму» і здачу Криму, я хочу сказати одну просту річ. А що змінилося, колеги, з 2014 року? В правовому сенсі Крим – це Україна. Якщо вам так хочеться там постріляти, ідіть зі зброєю в руках, звільняйте Крим. Ідіть зі зброєю в руках, звільняйте Донбас український, а не продовжуйте знімати цей дешевий піар і серіали, коли отут от поговорити.

Ви не знаєте, що ТСК – це інструмент опозиції? У вас є вся влада. У вас всі правоохоронні органи. Якщо вам хочеться щось робити, то робіть це просто. Посилуйте армію і не перетворюйте Україну на Боллівуд і Мосфільм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народний депутату Шуфричу Нестору Івановичу, «Опозиційна платформа – За життя».

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Прошу передати слово Скорику Миколі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Микола Скорик.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Шановні громадяни України! Ви знаєте, як народний депутат, як колишній міністр фінансів Автономної Республіки Крим я із задоволенням проголосував би за цей проект постанови і дізнався б разом із народом України, що робили українські високопосадовці в лютому 2014 року, коли Україна втрачала Крим. Але я не буду цього робити, я поясню, чому.

Тому що протягом цієї каденції наша фракція неодноразово порушувала питання щодо відновлення тимчасової слідчої комісії щодо подій на Майдані, вбивства людей на Майдані і щодо подій 2 травня 2014 року в Одесі. На жаль,

цього не було зроблено і наша фракція вважає, що говорити про будь-які тимчасові слідчі комісії на тлі того, що ці події не розслідувано – це вже за межею лицемірства, за межею цинізму.

Не розслідувати вбивства власних громадян в мирних містах нашої країни – це неможливо. Я вважаю, що Україна має розібратися в цих питаннях. Я вважаю, що народні депутати мали б зрозуміти, що без розслідування цих питань ми не можемо рухатися далі. Я вважаю, що говорити про будь-які інші тимчасові слідчі комісії неприпустимо. І я хочу наголосити і хочу звернутися до фракції «Слуга народу», яка зареєструвала законопроект [№ 6467](#) спільно з фракцією «Голос», людиноненависницький проект закону, яким передбачається, що ті люди, які вбивали людей 2 травня в Одесі, прирівнюються до так званих учасників Революції Гідності і будуть мати права на всі пільги (*Шум у залі*).

Я вимагаю від фракції «Слуга народу» чітко дати політичну оцінку цього проекту закону, тому що без цього це насправді людиноненависницький проект Закону № 6467. І зараз волають ті, хто замазаний в тому, що вбивали... (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я просив би все-таки, щоб у залі була взаємоповага одне до одного. І я ще раз вкотре кажу, я хочу, щоб у залі постійно була українська мова. «Чемодан» – українською «валіза». Давайте якось все-таки так теж відреагуємо.

Шановні колеги, всі висловилися з цього питання. Чи ще хтось бажає? Соломія Бобровська, так?

Соломія Бобровська. Будь ласка.

Перепрошую, я без окулярів погано бачу.

БОБРОВСЬКА С.А. Ви знаєте, на жаль, не всі були присутні на засіданнях РНБО, але всім дуже хотілося б розставити крапки над «і» та не лише зрозуміти, власне, хронологію, але й дізнатися прізвища людей, які стояли за тим, що було зроблено з кінця лютого до кінця березня і до проведення так званого окупаційного і абсолютно фальсифікованого референдуму.

Бо і наших багато друзів, цивільних і військових, були присутні там зі своїми завданнями та операціями і вони досі запитують, як це так сталося. І мені хотілося б, щоб ця ТСК дала відповідь, чому попередній промовець – міністр фінансів АР Крим – сьогодні стоїть у нас у парламенті, а не сидить за ґратами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. «Батьківщина» ще не доповідала, так? Іван Іванович Крулько. Після цього ще хтось? І Шахов, так? І після цього переходимо до голосування.

Іван Іванович Крулько. Будь ласка.

Потім Сергій Володимирович Шахов.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». «Батьківщина» підтримає цей проект постанови, бо потрібно, безумовно, розслідувати всі ті події, які відбулися в 2014 році, пов'язані з окупацією Криму. Але ми повинні не забувати про те, що у нас є тимчасово окупована частина Донецької і Луганської областей, де так само фактично російська адміністрація здійснює повне керівництво українськими територіями.

Тому я вважаю, що ця ТСК має бути комплексна. І ми пропонуємо, щоб ТСК також охопила питання тимчасово окупованих територій Донбасу, тих котлів, у яких гинули українські воїни, щоб було розслідування, що відбувалося в Іловайську і в Дебальцевому. І ми вважаємо, що така ТСК мусить комплексно підходити до всіх тих подій, до яких призвела російська агресія і окупація частини території України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Володимирович Шахов. Будь ласка. І переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Ми, безумовно, будемо підтримувати кожну ТСК, яка захищатиме людей і розслідуватиме усі злочини. А головне, щоб усі силові структури показували нам, парламентаріям, і всьому українському суспільству, покарано когось чи не покарано.

Перше. Не знайшли вбивць громадянина України, волонтера, того, хто знайшов багато злочинів (прізвище Сергій Самарський), якого вбили посеред білого дня, якого було внесено в ТСК щодо Катерини Гандзюк. Досі ніхто нічого нам на поверхню не дав.

Далі. Ті ТСК, які було створено і проголосовано. ТСК, яку підтримали 319 народних депутатів, яка розслідувала пожежі в Луганській області, де було вбито 16 людей, які живцем згоріли, нашій державі було нанесено збитки на суму 22 мільярди гривень. Досі ніхто нічого нам не дав із розслідувань.

Скажіть, будь ласка, кого-небудь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Прошу підготуватися до голосування.

Ставлю пропозицію комітету прийняти проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування фактів, які сприяли тимчасовій окупації Автономної Республіки Крим» ([№ 4657](#)) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги.

Наступне питання про створення тимчасової слідчої комісії. Це проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконного та неефективного проведення органами державної влади, органами місцевого самоврядування заходів щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції земельних відносин (земельної децентралізації)» ([№ 6196](#)).

Це питання не потребує включення до порядку денного. Водночас, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 204.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова доповідача – народного депутата України Богданця Андрія Володимировича. Будь ласка.

БОГДАНЕЦЬ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, добрий день! Про що ця ТСК? У зв'язку з децентралізацією та земельною реформою з державної власності було передано до комунальної власності територіальних громад значний обсяг земель, що сприятиме розвитку земельних громад. Проте під час реалізації реформи було виявлено цілу низку проблем.

Є значна кількість питань, які стосуються використання земель комунальної власності. Так, у засобах масової інформації та в чисельних зверненнях до народних депутатів України зазначається, що в нашій державі залишається масова практика тіньової оренди земель сільськогосподарського призначення, що перебувають в постійному користуванні державних та комунальних підприємств, установ, організацій.

Також підприємства, передані в користування приватним компаніям, передають землі на підставі сумнівних договорів, які є фактично вдаваними договорами оренди.

Також однією з найбільш поширених форм тіньового використання земельного активу держави є самовільне заняття земельних ділянок, масове використання яких задля власної вигоди без жодних правових підстав призводить до зменшення надходжень і до державного бюджету, і до бюджетів органів місцевого самоврядування. Експертні підрахунки оцінюють масштаб корупції в сотні мільйонів доларів на рік.

Також хочу зауважити, що Асоціація міст України, також Всеукраїнська асоціація громад направили звернення на підтримку створення такої ТСК до Голови Верховної Ради, голови фракції «Слуга народу», а також до комітету земельних реформ. Прошу підтримати ТСК, це дуже важливо для громад.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую співдоповідача – голову Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергія Віталійовича Кальченка. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановна президіє, шановні народні депутати, регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконного та неефективного проведення органами державної влади, органами місцевого самоврядування заходів щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції земельних відносин (земельної децентралізації)» (№ 6196), внесений народним депутатом Богданцем та іншими. Пропозиції до складу цієї тимчасової слідчої комісії було подано від парламентських фракцій партії «Слуга народу», Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина» і депутатської групи «Довіра». Від інших парламентських фракцій і депутатських груп пропозицій не надійшло.

Регламентний комітет звернув увагу на те, що фракцією партії «Слуга народу» запропоновано обрати до складу цієї тимчасової слідчої комісії народного депутата Одарченка, якого також запропоновано обрати до складу іншої ТСК, а саме Тимчасової слідчої комісії з питань розслідування фактів корупції на державних підприємствах, в установах та організаціях, що перебувають у віданні Національної академії аграрних наук України (проект постанови [№ 5196](#), доопрацьований і внесений народним депутатом Гуньком). А відтак, підкреслив регламентний комітет, у разі прийняття парламентом одного з наведених проектів постанов Верховної Ради і обрання до складу утворюваної тимчасової слідчої комісії народного депутата Одарченка, він не може бути обраним до складу іншої тимчасової слідчої комісії.

Враховуючи наведене, регламентний комітет рекомендує парламенту розглянути цей проект постанови і прийняти рішення відповідно до частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати?

Прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Кисилевському Дмитру Давидовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 24, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Павлу Халімону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Халімон. Будь ласка.

ХАЛІМОН П.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги! Прошу підтримати проект постанови про створення тимчасової слідчої комісії у зв'язку з тим, що певні заходи, очевидно, призводять до значних втрат доходів держави та сприяють підвищенню рівня корупції в державних підприємствах, які мають у користуванні землю державної власності, а також в органах виконавчої влади, які здійснюють розпорядження земельними ділянками державної власності.

Враховуючи вищевикладене, існує нагальна потреба у з'ясуванні реальної ситуації з реалізацією законних прав та інтересів територіальних громад у сфері користування землями державної та комунальної власності в Україні, вивченні законності та ефективності використання земель державної та комунальної власності, а також напрацюванні якісних законодавчих ініціатив щодо усунення виявлених недоліків.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Іванович Кубів, «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Шановний пане головуєчий, прошу передати слово пану Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Герасимов, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, шановні українці, ви знаєте, неодноразово в цій залі і взагалі ми говорили, що тимчасові слідчі комісії – це інструмент опозиції. Тому що у цієї влади (це перший випадок в історії України) все в її руках, починаючи від так званої монобільшості, починаючи від Кабінету Міністрів Зеленського і закінчуючи всіма правоохоронними органами. І зараз всі правоохоронні органи як один по команді атакують саме опозицію замість того, щоб реально боротися з корупцією в країні і замість того, щоб захищати країну від зовнішнього впливу.

І коли сьогодні представники монобільшості вносять проекти постанов про створення тимчасових слідчих комісій, у мене виникає тільки одне запитання з двох частин.

Чи вони насправді не вірять своїм правоохоронним органам? Чи, скажемо так, в команді Зеленського розкол і права рука не знає, що робить ліва? От саме тому ми не будемо підтримувати цей проект постанови.

Але, окрім цього, хотів би звернути увагу і керівництва парламенту, і українців, що «Європейською солідарністю» зареєстровано проект постанови про утворення тимчасової слідчої комісії стосовно розкрадань з антиковідного фонду. Оце реально непокоїть українців, оце реально внесено опозицією. Але, на жаль, цей документ не тільки не включено до порядку денного, а ще й блокується для внесення до порядку денного.

Тому в мене велике прохання до представників команди Зеленського: не бійтеся розслідувань «крадівництва» з антиковідного фонду. Ви ж кажете, що їх немає. Так от, якщо їх немає, голосуйте за проект постанови «Європейської солідарності» про створення ТСК, про розслідування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кіт Андрій Богданович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

КІТ А.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 126, Львівська область, самовисуванець). Передайте, будь ласка, слово Олегу Кулінічу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Іванович Кулініч. Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую. Шановні колеги, депутатська група «Довіра» буде голосувати за цей проект постанови, власне, як і за інші проекти постанов, які пов'язані з наведенням ладу у земельних відносинах країни.

На жаль, сьогодні дуже багато зловживань і з державними землями, і з комунальними землями в країні. Втрачає державний бюджет, втрачають бюджети громад, а якраз земельні питання є бюджетоутворюючі і наповнюють бюджети громад.

Багато землі використовується неофіційно, без відповідних договорів оренди. Через це громади втрачають величезні кошти. Тому давно треба навести у цьому лад, громади повинні працювати, вони повинні отримати кошти від використання, від оренди цих земельних ділянок, а люди це повинні відчувати і, власне, використовувати надходження для фінансування тих проектів, які кожна громада має для реалізації. Тому давайте підтримаємо цей проект постанови і почнемо рухатися в правильному напрямі, а саме у напрямі наведення ладу в земельних відносинах країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Власенко Сергій Володимирович, «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуючий. Спочатку монобільшість за підтримки низки фракцій приймає неконституційний закон про ринок землі. Потім монобільшість за підтримки низки фракцій приймає неконституційну постанову про ліквідацію районів, потім за підтримки низки фракцій вона не голосує за реальну реформу правоохоронної системи. А тепер замість реальної боротьби зі зловживаннями у сфері обігу земель і обігу земель сільськогосподарського призначення нам пропонують черговий «відосик» у вигляді тимчасової комісії Верховної Ради, яка точно не може усунути всі ті проблеми, які ви самі породили неконституційними рішеннями і бездіяльністю з нестворення реальної системи правоохоронних органів, яка б насправді в будь-якій нормальній державі займалася зловживаннями у цій сфері.

Тобто вкотре замість реальної, серйозної, професійної, системної роботи нам пропонують якісь квазірішення, якими не буде досягнуто ніякого результату, які дадуть можливість комусь зробити на цьому піар і не більше того. Нам треба припинити такий підхід до роботи Верховної Ради, до функціонування держави і до прийняття українського законодавства. Треба сідати і дивитися.

Шановні колеги, є така історія, така річ, яка називається причинно-наслідковий зв'язок. Так ось, прийняття неконституційного закону про землю і зловживання на ринку землі – це прямий причинно-наслідковий зв'язок між одною подією і іншою подією. Тому я звертаюся до вас: змінійте своє ставлення до законотворчої роботи, приймайте нормальні закони – і тоді не треба буде створювати абсолютно недолугі й неефективні ТСК.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Сергію Володимировичу.

Сергій Рудик, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні колеги, я погоджуюся на всі сто з Сергієм Власенком. Після голосування за ганебний законопроект, який ви називаєте «ринком землі», ви породили цю проблему, яка на сьогодні актуальна практично в кожному куточку нашої держави. Не передано вчасно землі, неефективне використання, державні підприємства... ДП «Конярство України», пам'ятаєте? Коной немає, а «Конярство України» живе, живе в душі отих людей, які розглядали це ДП як місце для корупції і своїх оборудок. Я вже не кажу про землі учасникам бойових дій. Скільки сьогодні їх стоїть у чергах місцевих органів виконавчої влади в надії, що їм дадуть цю землю, за яку вони воювали і проливали свою кров.

Наша депутатська група не буде підтримувати цей проект постанови. Ми вважаємо, що ви самі породили цю проблему, самі її і вирішуйте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич, «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановні колеги, пане головуєчий, ми сьогодні, в принципі, не проти прийняття і створення такої слідчої комісії, але виникає запитання: хто є ініціатором? Ініціатором є представники монобільшості.

Скажіть, будь ласка, вам не вистачає правоохоронних органів? Чого вам не вистачає? Ви можете зараз все розслідувати від початку до кінця і з кінця до початку. І дії Держгеокадастру під час передачі земель з державної у комунальну власність і у власність громад.

Дивує, що ви приймаєте закон, поспішаєте, а потім створюєте слідчі комісії. Для чого? Щоб розслідувати самих себе? Безумовно, розслідувати треба, особливо коли крадуть землю, але ви ж її і крадете.

Тому ми наполягаємо на тому, щоб те, про що говорив міністр аграрної політики... Де ті мільйони гектарів, які було вкрадено? Що, вже поділили ще раз? Ганьба!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми обговорили це питання. Прошу народних депутатів зайняти свої місця, ми готуємося до голосування за цей проект постанови. Переходимо до прийняття рішення, шановні колеги.

Ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів незаконного та неефективного проведення органами державної влади, органами місцевого самоврядування заходів щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції земельних відносин (земельної децентралізації)» ([№ 6196](#)) в цілому.

Готові голосувати, шановні колеги? Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 187.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Наступне питання – проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування вбивства судді Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області Лободенка Олександра Станіславовича та міського голови міста Кременчука Полтавської області Бабаєва Олега Мейдановича – кримінальне провадження № 12014170110000192, внесене до ЄРДР 11.02.2014» ([№ 6428](#)).

Шановні колеги, розгляд цього питання не потребує включення до порядку денного. Єдине, ставлю пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 187.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова доповідача – народного депутата України Михайла Михайловича Цимбалюка. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Отже, 11 лютого 2014 року в місті Кременчук Полтавської області з вогнепальної зброї було вбито суддю Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області Лободенка Олександра Станіславовича. Також 26 липня цього ж 2014 року з цієї ж вогнепальної зброї було вбито міського голову міста Кременчука Полтавської області Бабаєва Олега Мейдановича.

Кримінальним провадженням пред'явлено підозри трьом особам у вчиненні кримінального правопорушення. Але це резонансне провадження не розслідується і затягується. Враховуючи резонансність вбивства судді Автозаводського районного суду Кременчука Полтавської області Лободенка Олександра Станіславовича та міського голову міста Кременчука Полтавської області Бабаєва Олега Мейдановича та численні порушення норм закону в ході здійснення досудового розслідування, Верховна Рада України зобов'язана виконати свою контрольну функцію – з'ясувати і встановити всі причини і обставини вбивств, забезпечити прозорість і неупередженість їх розслідування, встановити відповідність слідчих дій у справі нормам Конституції та вимогам чинного процесуального законодавства шляхом створення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування цих убивств.

Ми отримали декілька звернень від правозахисників про тривожні сигнали порушень у досудовому розслідуванні цього кримінального правопорушення.

Прошу, колеги, підтримати проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України...»

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Запрошую співдоповідача – першого заступника голови Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергія Миколайовича Євтушка. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановна президіє! шановні народні депутати України! Комітет на засіданні 15 грудня 2021 року розглянув проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування вбивства судді Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області Лободенка Олександра

Станіславовича та міського голови міста Кременчука Полтавської області Бабаєва Олега Мейдановича – кримінальне провадження № 12014170110000192, внесене до ЄРДР 11.02.2014» (№ 6428 від 14.12.2021 року), внесений народним депутатом України Михайлом Цимбалюком.

За результатами розгляду комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України визначитися щодо проекту постанови № 6428 шляхом голосування з урахуванням зауважень та пропозицій комітету, викладених у висновку. Отже, назву проекту постанови пропонується викласти у такій редакції: «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування обставин, що призвели до смерті судді Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області Лободенка та міського голови міста Кременчука Полтавської області Бабаєва Олега Мейдановича».

Пункт 1 проекту постанови викласти в такій редакції: «Утворити Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування обставин, що призвели до смерті судді Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області Лободенка Олександра Станіславовича та міського голови міста Кременчука Полтавської області Бабаєва Олега Мейдановича (далі – тимчасова слідча комісія)».

Пункт 2 пропонується викласти в такій редакції: «Визначити основним завданням Тимчасової слідчої комісії здійснення розслідування обставин, що призвели до смерті судді Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області Лободенка Олександра Станіславовича та міського голови міста Кременчука Полтавської області Бабаєва Олега Мейдановича».

У пункті 5 проекту постанови...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Миколайовичу.

Шановні колеги, є пропозиція, давайте ми її проголосуємо без обговорення. Давайте без обговорення. Добре, колеги? Не буде заперечень? Не буде заперечень. Тому що далі ми ще хочемо розглянути декілька ратифікацій.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування вбивства судді Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області Лободенка Олександра Станіславовича та міського голови міста Кременчука Полтавської області Бабаєва Олега Мейдановича – кримінальне провадження № 12014170110000192, внесене до ЄРДР 11.02.2014» ([№ 6428](#)) в цілому.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

Перепрошую. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу з пропозиціями комітету, які було додано. Звичайно, за основу і в цілому. Прийняття в цілому з пропозиціями комітету.

Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі є пропозиція перейти до денонсації і ратифікацій. Зокрема, пропозиція розглянути законопроекти [№ 0064](#), [№ 0065](#), [№ 0101](#) і [№ 0130](#), [№ 0131](#).

З процедури, Олександр Сергійович Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Голово, коли йдеться про денонсації різних угод із країнами Співдружності Незалежних Держав, я завжди наполягаю на обговоренні, в тому числі і цього разу. Чому? Бо якщо це стосується, наприклад, економіки, то це прямі збитки для національної економіки. Якщо це стосується низки інших процесів суспільного життя, то це також безпосередньо впливає на життя громадян України.

Тому я буду наполягати на повному обговоренні цих проектів постанов для того, щоб донести до наших колег позицію щодо взагалі-то злочинності таких дій стосовно національної економіки і країни в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійовичу, а така пропозиція, я просто вам хочу запропонувати. Ми можемо з цих трьох один законопроект обговорити за повною процедурою, а решту проголосувати? Чи ви будете наполягати, щоб всі обговорювали? Одну обговорюємо... Ми дамо можливість одну обговорити. Добре, а якщо ми обговоримо дві, а решту проголосуємо? Тому що у нас дуже мало часу. Так, я тоді ставлю, першу все рівно обговорюємо.

Тому, шановні колеги, до вашого розгляду пропонується проект Закону «Про вихід України з Протоколу про затвердження Положення про порядок організації і проведення спільних антитерористичних заходів...» Секунду. Дякую, дуже дякую за цей компроміс. Тому, шановні колеги, ми обговорюємо один, а решту голосуємо. Шановні колеги, а дві... Ми тоді не встигнемо просто решту проголосувати.

Починаємо тоді розгляд питання. Це проект Закону «Про вихід України з Протоколу про затвердження Положення про порядок організації і проведення спільних антитерористичних заходів на територіях держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав» (№ 0064). Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Шановні колеги, прошу проголосувати.

«За» – 190.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова першого заступника Голови Служби безпеки України Андрущенка Сергія Анатолійовича. Будь ласка.

Голова Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Мережко Олександр Олександрович. Будь ласка.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).

Шановний пане Голово! Шановні колеги! Я вважаю, що це питання національної безпеки і нам треба якомога швидше вийти з цих міжнародних договорів, щоб у тих умовах, в яких ми знаходимося, в умовах напруги, не дати агресору шансу скористатися цими договорами СНД для провокацій.

Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні 16 червня 2021 року розглянув проект Закону України «Про вихід України з Протоколу про затвердження Положення про порядок організації і проведення спільних антитерористичних заходів на територіях держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав» і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти запропонований проект закону.

Метою прийняття законопроекту є виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для припинення дії для України Протоколу про затвердження Положення про порядок організації і проведення спільних антитерористичних заходів на територіях держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав.

Збройна агресія Російської Федерації на території України, сприяння сепаратизму та тероризму в східному регіоні України грубо порушують права людини і основні свободи в Україні, призводять до загибелі українських військових та цивільних громадян, дестабілізуючи політичну та економічну ситуацію в Україні. Ці дії Росії є порушенням принципів міжнародних відносин, підривають основи правопорядку та безпеки у світі, порушують права та свободи людей, що проживають на території України.

Зважаючи на подальшу ескалацію в зоні конфлікту на Сході України, та беручи до уваги, що Україна протягом 2014-2015 років не брала участі у практичних заходах, передбачених цією програмою, доцільним є вихід України із згаданого протоколу. Тож, шановні колеги, прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Ми домовлялися, що обговоримо це питання. Я прошу записатися: два – за, два – проти. Хто не хоче обговорювати, не обговорюйте, ми зекономимо час. Будь ласка, шановні колеги, записуйтеся.

Слово надається народній депутатці Васильченко Галині Іванівні, фракція політичної партії «Голос».

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Дякую. Шановні колеги, ви знаєте, досить дивно, що ми на восьмий рік війни розглядаємо подібні законопроекти і нарешті залишаємо, і обрубуюмо всі кінці з СНД. Більше того, нагадаю всім, що тут дочірня організація виступає – Організація договору колективної безпеки. І я маю надію, що жодний із моїх колег не втне таку нісенітницю, як робить вже колишній представник фракції «Слуга народу», який закликає в Київ ОДКБ для вирішення тих чи тих питань. Мені здається, що за такими якраз реченнями і фразами має слідувати кримінальне провадження і виклик на допит щонайменше. Це перше.

Друге і найважливіше. Коли в Конституції України вже закріплено статус на євроатлантичну і європейську інтеграцію, більше того, маючи підписану Угоду про асоціацію між Україною та ЄС і, більше того, маючи партнерство з розширеними можливостями з НАТО, ми досі сьогодні в парламенті, на жаль, продовжуємо говорити про завершення і вихід України з Протоколу про затвердження Положення про порядок організації і проведення спільних антитерористичних заходів, що, в принципі, є нонсенсом, чи про спільний аграрний ринок, чи про міграційні питання і таке інше.

Тому однозначно – «за». І в черговий раз парламент побачить, хто в цьому залі виступає за вектор розвитку, який, в принципі, вже закріплено в нашій Конституції.

Тому однозначно – «за». Голосуємо наступні всі виходи з договорів, які стосуються СНД.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Дануці Олександрю Анатолійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Питання абсолютно зрозуміле. Це питання стосується безпеки нашої країни, це питання стосується життів наших громадян, це питання стосується наших територій, тому давайте голосувати однозначно «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Колтуновичу Олександрю Сергійовичу, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С. Прошу передати слово фахівцю з питань СНД та співробітництва з цими країнами Нестору Шуфричу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, ми всі розуміємо відповідальність Верховної Ради України. І розуміючи ту напругу, яка, на жаль, є зараз не тільки всередині країни, а й зовні, і в цих умовах неже якраз зараз є час розглядати законопроекти щодо виходу із різних договорів, пов'язаних із СНД. СНД – це не тільки і не стільки Росія, це і багато інших країн, які до нас ставляться дружньо, які розглядають нас як своїх друзів і партнерів. І ці народи українці теж сприймають як дружні.

І, шановні колеги, я хочу вам зачитати дві цитати стосовно того, яка різниця Україна і як діяти в цих умовах.

Перша цитата відомого українського класика: «Ми мусимо навчитися чути себе українцями – не галицькими, не буковинськими українцями, а українцями без офіційних кордонів...» Як ви думаєте, хто це сказав? Це сказав великий Іван Франко. Він розумів, що Україна має бути єдиною і сильною в своїй різноманітності. А до країн СНД у нас в різних регіонах ставляться по-різному.

І ще одна цитата, вона російського класика. Я замовляв переклад, можете скористатися навушниками. Олександр Пушкін: «Пугая внешними врагами, Нас убивают изнутри, Но не меняется с годами Девиз царя: – воруи и ври!»

ГОЛОВУЮЧИЙ. Несторе Івановичу, все-таки я просив би. Дякую.

ШУФРИЧ Н.І. І я сьогодні прошу владу не брехати, «не воровать», не красти, а дбати про народ України і служити тим, ким ви назвалися, – народові України, і боротися за мир і процвітання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Батенку Тарасу Івановичу, «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, фактично значною мірою на сьогодні СНД дорівнює такій структурі, яка називається ОДКБ, яка фактично сьогодні перетворюється на нову версію СРСР, якою марить своєю чергою Президент Росії Володимир Путін. Ми бачили, як ця структура, ОДКБ, діяла під час останніх подій, які відбулися в Казахстані, де скоєно масові убивства громадян і мирного населення. І досі не можуть порахувати, скільки загинуло людей.

Для нас організація СНД в минулому, Україна давно вийшла з цього потягу на зупинці євроатлантичної співдружності й інтеграції. Тому очевидно, що нам там давно робити нічого і в частині цього протоколу, ми давно вже мали з нього вийти і забути про цю організацію, яка канула в історію, і не дати можливості жодної реанімації будь-якої форми Радянського Союзу. Тому наша депутатська група однозначно голосує «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, ще 1 хвилина, Гончаренко Олексій Олексійович. І після цього переходимо до голосування, прошу народних депутатів запросити... І Соболев Сергій Владиславович, після цього голосуємо. Я сказав: Соболев.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, це якась маячня, ми маємо законодавство щодо спільної антитерористичної діяльності зі Співдружністю Незалежних Держав, з СНД – це означає з Путіним. Так Путін – це і є терорист номер один у світі. Людина, яка вбиває в Україні, в Сирії, в Африці, в Солсбері травить людей «Новичком», вбиває на вулицях Берліну, підриває склади в Чехії. Це самий головний терорист світу.

А в цей же час російська влада кого оголошує терористами і екстремістами? Меджліс кримськотатарського народу? І сьогодні ми всі вдягали ці футболки. Подивіться, скільки імен людей, яких вони запроторили за ґрати. Фонд боротьби з корупцією власний, бо зрозуміло, що вони, крім того, що терористи, ще і корупціонери.

Тож, друзі, геть від Путіна! Оголошуємо світову антитерористичну операцію зі знищення головного терориста світу – Путіна. Тому всі голосуємо разом зараз, бо жодних інших операцій з ними бути не може.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович. Будь ласка. І після цього переходимо до голосування. Я прошу зайняти свої місця.

Іван Іванович Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Вісім років Росія веде проти України війну, окупувавши Крим і частину українського Донбасу. Вісім років ми перманентно виходимо то з однієї, то з іншої угоди, яка стосується СНД – структури, яку було створено за ініціативи Росії, щоб тримати в полі своїх інтересів країни колишнього Радянського Союзу.

Тому в мене наступна пропозиція. Дайте доручення комітету у закордонних справах підготувати одне рішення про вихід України з СНД і денонсацію всіх угод у межах цієї структури і більше не повертатися до голосувань, таких як сьогодні, коли ми виходимо з угоди про антитерористичні операції, які мають проводити на територіях СНД.

Які антитерористичні операції країни, яка продукує і поширює по всьому світу тероризм і веде війну проти України? Тому пропозиція чітка: виходимо з СНД і ставимо крапку з цими всіма непотрібними для України угодами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми обговорили це питання. Тому я прошу підготуватися до голосування. Прошу підготуватися до голосування, шановні народні депутати.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Закону «Про вихід України з Протоколу про затвердження Положення про порядок організації і проведення спільних антитерористичних заходів на територіях держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав» ([№ 0064](#)) в цілому.

Готові голосувати, шановні колеги? Прошу голосувати.

«За» – 223.

Рішення не прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Шановні колеги, пленарне засідання Верховної Ради оголошується закритим.

Дякую.